

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Fakulta bezpečnostního inženýrství

Katedra ochrany obyvatelstva

**Rozbor přístupů řešení kritické infrastruktury
v různých státech Evropy**

Student:

Stanislava Krčová

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Marek Smetana, Ph.D.

Studijní obor:

Havarijní plánování a krizové řízení

Datum zadání bakalářské práce:

15. června 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

20. dubna 2012

VŠB – Technical University of Ostrava

Faculty of Safety Engineering

Department of Civil Protection

The Analysis of Approaches to Dealing with the Critical Infrastructure in Various States of Europe

Student:	Stanislava Krčová
Supervisor:	doc. Ing. Marek Smetana, Ph.D.
Study field:	Emergency Planning and Crisis Management
Date of assignment:	15 June, 2011
Deadline:	20 April, 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Stanislava Krčová**

Studijní program: **B3908 Požární ochrana a průmyslová bezpečnost**

Studijní obor: **3908R003 Havarijní plánování a krizové řízení**

Téma: **Rozbor přístupů řešení kritické infrastruktury v různých státech Evropy**
Analysis of Approaches to Dealing with the Critical Infrastructure in Various States of Europe

Zásady pro vypracování:

V rámci bakalářské práce student provede rozbor způsobů aplikace Směrnice Rady evropské unie č. 2008/114/ES o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posuzování potřeby zvýšit jejich ochranu pro vybrané Evropské státy.

Seznam doporučené odborné literatury:

SMETANA, Marek; KRATOCHVÍLOVÁ, ML., Danuše; KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. Havarijní plánování. Brno: Computer Press, 2010. 168 s. ISBN 978-80-251-2989-0, EAN: 9788025129890
ŠENOVSKÝ M., ADAMEC V., Základy krizového managementu, SPBI, Ostrava 2004, ISBN 80-86634-44-2
KRATOCHVÍLOVÁ D., Ochrana obyvatelstva, 1. vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum, 2005. 140 s. ISBN 80-86634-70-1
ADAMEC V., ŠENOVSKÝ M., Právní rámec krizového managementu, SPBI, Ostrava 2005, ISBN 80-86634-55-8
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení v aktuálním znění

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Marek Smetana, Ph.D.**

Datum zadání: 15.06.2011

Datum odevzdání: 20.04.2012

doc. Ing. Vilém Adamec, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Pavel Poledňák, Ph.D.
děkan fakulty

Zadání bakalářské práce

Student:

Stanislava Krčová

Studijní program:

B3908 Požární ochrana a průmyslová bezpečnost

Studijní obor:

3908R003 Havarijní plánování a krizové řízení

Téma:

Rozbor přístupů řešení kritické infrastruktury v různých státech Evropy
Analysis of Approaches to Dealing with the Critical Infrastructure in
Various States of Europe

Zásady pro vypracování:

V rámci bakalářské práce student provede rozbor způsobů aplikace Směrnice Rady evropské unie č. 2008/114/ES o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posuzování potřeby zvýšit jejich ochranu pro vybrané Evropské státy.

Seznam doporučené odborné literatury:

SMETANA, Marek; KRATOCHVÍLOVÁ, ML., Danuše; KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. Havarijní plánování. Brno: Computer Press, 2010. 168 s. ISBN 978-80-251-2989-0, EAN: 9788025129890

ŠENOVSKÝ M., ADAMEC V., Základy krizového managementu, SPBI, Ostrava 2004, ISBN 80-86634-44-2

KRATOCHVÍLOVÁ D., Ochrana obyvatelstva, 1. vydání, Ostrava: Edice SPBI Spektrum, 2005. 140 s. ISBN 80-86634-70-1

ADAMEC V., ŠENOVSKÝ M., Právní rámec krizového managementu, SPBI, Ostrava 2005, ISBN 80-86634-55-8

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení v aktuálním znění

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Marek Smetana, Ph.D.**

Datum zadání: 15.06.2011

Datum odevzdání: 20.04.2012

doc. Ing. Vilém Adamec, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Pavel Poledňák, Ph.D.
děkan fakulty

Místopřísežné prohlášení

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 17. dubna 2012

Stanislava Krčová

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že

- jsem byl/a seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů;
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (dále jen VŠB – TUO), dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- beru na vědomí, že VŠB – TUO má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou/bakalářskou práci užít v souladu s § 35 odst. 3 ²⁾;
- beru na vědomí, že podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má právo VŠB – TUO na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého VŠB – TUO nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Jméno, příjmení

Adresa

Dne:

Podpis:.....

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47 Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

Poděkování

„Tímto bych chtěla poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce panu doc. Ing. Marku Smetanovi, Ph.D. za pomoc, ochotu a cenné rady při zpracovávání této bakalářské práce.“

ANOTACE

KRČOVÁ, S.: *Rozbor přístupů řešení kritické infrastruktury v různých státech Evropy*. Bakalářská práce, VŠB – TU Ostrava, 2012, 62 s. Vedoucí práce: doc. Ing. Smetana, M., Ph.D.

Bakalářské práce je zaměřena na rozbor přístupů řešení kritické infrastruktury v různých státech Evropy. Cílem práce je srovnání způsobů aplikace Směrnice Rady Evropské unie č. 2008/114/ES o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posuzování potřeby zvýšit jejich ochranu pro vybrané evropské státy.

KLÍČOVÁ SLOVA

kritická infrastruktura; ochrana kritické infrastruktury; sektor kritické infrastruktury; prvek kritické infrastruktury

ANNOTATION

KRČOVÁ, S.: *The Analysis of Approaches to Dealing with the Critical Infrastructure in Various States of Europe*. The Bachelor Thesis, VŠB – TU Ostrava, 2012, 62 pages. Supervisor: doc. Ing. Smetana, M., Ph.D.

The Bachelor thesis is focused on analysis of approaches to dealing with the critical infrastructure in various states of Europe. The aim of this work is to compare ways of application of the European Council Directive 2008/114/ES on the identification and designation of European critical infrastructures and the assessment of the need to improve their protection.

KEY WORDS

critical infrastructure; critical infrastructure protection; critical infrastructure sector; critical infrastructure element

OBSAH

1	Úvod	2
2	Základní pojmy	4
3	Infrastruktura	6
3.1	Veřejná infrastruktura	6
3.2	Kritická infrastruktura	7
4	Historický vývoj kritické infrastruktury	10
5	Kritická infrastruktura v Evropské unii	12
5.1	Vývoj kritické infrastruktury	12
5.2	Kritická infrastruktura	14
5.3	Sektory	14
6	Kritická infrastruktura ve vybraných státech Evropské unie	16
6.1	Kritická infrastruktura v České republice	16
6.2	Kritická infrastruktura ve Slovenské republice	25
6.3	Kritická infrastruktura v Německu	35
6.4	Kritická infrastruktura v Polsku	39
7	Komparace kritických infrastruktur vybraných států Evropské unie	45
7.1	Porovnání legislativy	45
7.2	Porovnání pojetí kritické infrastruktury	46
7.3	Porovnání odpovědnosti	47
7.4	Porovnání sektorů	48
7.5	Porovnání sektorů dopravy a energetiky	50
8	Shrnutí práce a závěr	53
	Seznam obrázků a tabulek	54
	Seznam zkratk	55
	Seznam příloh	56
	Seznam použité literatury	57

1 ÚVOD

Tématem bakalářské práce je kritická infrastruktura včetně komparace přístupů ke kritické infrastruktuře ve vybraných státech Evropy. Výběr jsem zúžila na členské státy Evropské unie.

Společnost je neustále ohrožována mimořádnými událostmi. Tyto mimořádné události mohou být způsobeny přírodními vlivy, člověkem nebo vlivy smíšenými. Ochranu životů nebo zdraví obyvatelstva, majetku a životního prostředí nelze zajistit bez správného fungování infrastruktury.

Vzhledem k současnému stavu moderního světa a aspektům, které přináší globalizace, se infrastruktura ve vyspělých zemích stává zranitelnou. Infrastruktura tvoří systém propojených prvků, přičemž existují úzké vazby na infrastrukturu ostatních zemí (silniční síť, elektrická síť apod.). Narušení funkce nebo zničení některých prvků by mělo negativní následky přesahující hranice státu, zvláště pokud by se jednalo o prvek kritické infrastruktury. Tento fakt je umocněný členstvím vybraných států v Evropském hospodářském prostoru a v Schengenském prostoru. Toto členství poskytuje užší vzájemné vazby mezi prvky infrastruktury bez ohledu na hranice členských států.

V bakalářské práci nejprve stručně charakterizují základní pojmy související s kritickou infrastrukturou pro lepší pochopení problematiky. Dále je rozebrána infrastruktura obecně. Do této kapitoly spadá také bližší seznámení s pojmem kritická infrastruktura. V další kapitole je popsán historický vývoj kritické infrastruktury ve světě. Následující kapitoly popisují a člení kritickou infrastrukturu v Evropské unii a ve vybraných státech, kterými jsou Česká republika, Slovensko, Německo a Polsko. U každého státu je uvedena historie vývoje kritické infrastruktury, popis kritické infrastruktury daného státu a rozdělení kritické infrastruktury do sektorů, příp. podsektorů. Poslední kapitola porovnává přístupy řešení kritických infrastruktur ve vybraných státech. Srovnává legislativu, pojetí kritické infrastruktury, odpovědnost za chod kritické infrastruktury, sektory kritické infrastruktury a nakonec je provedeno porovnání situace v sektoru dopravy a energetiky.

Cíle práce:

- komparace pojetí kritické infrastruktury ve vybraných státech Evropské unie,
- porovnání způsobů aplikace „*Směrnice Rady Evropské unie č. 2008/114/ES*“,
- navrhnout opatření pro zlepšení pojetí kritické infrastruktury.

REŠERŠE

Literární zdroje

ŠENOVSKÝ, Michail a Vilém ADAMEC. *Základy krizového managementu*. 2. dopl. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004, 102 s. ISBN 80-866-3444-2.⁸

Publikace se zabývá základy krizového řízení, plánování a organizací činností, komunikací, výběrem a přípravou pracovníků zejména v oblasti záchranných služeb.

Komise Evropských společenství. *Směrnice Rady EU 2008/114/ES o určování a označování evropské kritické infrastruktury a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*. Brusel, 2008.¹

Cílem této směrnice je určit a označit evropskou kritickou infrastrukturu a posoudit potřebu zvýšit její ochranu. Směrnice se soustředí na odvětví energetiky a dopravy.

Právní rámec

Parlament ČR. *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. Praha, 2000.²

Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením a při jejich řešení.

2 ZÁKLADNÍ POJMY

Nejprve je třeba k problematice kritické infrastruktury vysvětlit několik základních pojmů. Definice pojmů nám usnadní orientaci v tomto tématu. Pro přehled uvádím následující pojmy:

Kritická infrastruktura

„Prostředky, systémy a jejich části nacházející se v členském státě, které jsou zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, zdraví, bezpečnosti, zabezpečení nebo dobrých hospodářských či sociálních podmínek obyvatel a jejichž narušení nebo zničení by mělo pro členský stát závažný dopad v důsledku selhání těchto funkcí.“¹

Evropská kritická infrastruktura

„Kritická infrastruktura nacházející se v členských státech, jejíž narušení nebo zničení by mělo závažný dopad pro nejméně dva členské státy.“¹

Prvek kritické infrastruktury

„Zejména stavba, zařízení, prostředek nebo veřejná infrastruktura, určené podle průřezových a odvětvových kritérií. Je-li prvek kritické infrastruktury součástí evropské kritické infrastruktury, považuje se za prvek evropské kritické infrastruktury.“²

Ochrana kritické infrastruktury

„Všechny činnosti zaměřené na zajištění funkčnosti, nepřetržitosti a celistvosti kritické infrastruktury s cílem zabránit hrozbě, riziku nebo zranitelnosti, zmírnit je a neutralizovat.“¹

Subjekt kritické infrastruktury

„Provozovatel prvku kritické infrastruktury. Jde-li o provozovatele prvku evropské kritické infrastruktury, považuje se tento za subjekt evropské kritické infrastruktury.“²

¹ **Komise Evropských společenství.** *Směrnice Rady EU 2008/114/ES o určování a označování evropské kritické infrastruktury a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu* [online]. Brusel, 2008 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:345:0075:0082:CS:PDF>>.

² **Parlament ČR.** *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.* Praha, 2000.

Mimořádná událost

„Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.“³

³ **Parlament ČR. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.** Praha, 2000.

3 INFRASTRUKTURA

Pojem infrastruktura pochází z 19. století a svůj původ má ve Francii (*infra-structure*, doslova: co je pod stavbami). Během první poloviny 20. století označoval vojenská zařízení. Infrastruktura je, nejobecněji řečeno, množina propojených strukturálních prvků, které udržují celou strukturu pohromadě. Nejčastěji se používá pro struktury, které jsou uměle vytvořené. Tento pojem může mít různý smysl v různých odvětvích lidské činnosti. Infrastruktura může být zřizována a spravována státem nebo soukromým sektorem.⁴

V systému krizového řízení v ČR je vymezen pojem infrastruktura v systému hospodářských opatření pro krizové stavy⁵, kde se infrastrukturou k přípravě a přijetí HOPKS rozumí:

- stavby určené pro účely HOPKS ve vlastnictví ČR, k nimž má právo hospodaření správní úřad,
- stavby sloužící pro účely HOPKS, k nimž má ČR zřízeno věcné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob,
- technické zabezpečení staveb vnitřními rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí, počínaje přípojkou k veřejnému rozvodu těchto sítí,
- technologické vybavení staveb,
- pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu staveb.

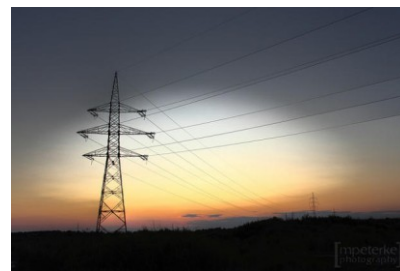
3.1 Veřejná infrastruktura

Systémy, se kterými se setkáváme v každodenním životě, můžeme označit jako veřejnou infrastrukturu. Tato slouží k zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva. Proto je nezbytné tento typ infrastruktury chránit. Pokud by došlo k jejímu poškození nebo dokonce zničení, následky na zdraví, životy a majetek obyvatelstva a složky životního prostředí by byly obrovské.

⁴ SOVEKO PLAST, s.r.o. *Infrastruktura* [online]. 2009 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.roveko.cz/web/slovník/word_66/infrastruktura.aspx>.

⁵ Parlament ČR. *Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů*. Praha, 2000.

V 80. letech 20. století byla ve Spojených státech amerických definována veřejná infrastruktura tak, že se vztahuje ke specifickým funkcím – dálnice, ulice, silnice a mosty; hromadná doprava, letiště, letecká síť; vodárny a vodní zdroje; čistírny odpadních vod; zpracování komunálního odpadu; výroba a přenos elektrické energie (Obrázek 1: Elektrické vedení⁶); telekomunikace a zpracování nebezpečného odpadu – tak i ke složeným polyfunkčním systémům.⁴

Obrázek 1: Elektrické vedení

Dle „*stavebního zákona č. 183/2006 Sb.*“⁷ se v ČR veřejnou infrastrukturou rozumí pozemky, stavby, zařízení, a to:

- dopravní infrastruktura – stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť a s nimi souvisejících zařízení,
- technická infrastruktura – vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení (například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení veřejné komunikační sítě a elektronické komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, produktovody),
- občanské vybavení – stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva,
- veřejné prostranství – zřizované nebo užívané ve veřejném zájmu.

3.2 Kritická infrastruktura

„V každé společnosti existuje část infrastruktury označovaná jako životně důležitá, resp. kritická, která má pro fungování společnosti rozhodující význam.“⁸

⁶ **Rechargenews.** *Politics* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.rechargenews.com/multimedia/archive/00041/power_lines_41753b.jpg>.

⁷ **Parlament ČR.** *Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.* Praha, 2006.

⁸ **ŠENOVSÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Pavel ŠENOVSÝ.** *Ochrana kritické infrastruktury.* 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007, 141 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-025-8.

Pojem kritická infrastruktura je v řadě vyspělých zemí pojmem obecně známým a zpravidla formálně i věcně zakotveným. Avšak definice kritické infrastruktury je v různých zemích odlišná. V některých zemích se definice shodují, v jiných jsou naprosto odlišné. Je tomu tak proto, že každý stát si strukturu kritické infrastruktury stanovuje sám. Z toho je zřejmé, že pojetí kritické infrastruktury bude ve většině zemí podobné, ale podrobnosti kritické infrastruktury a rozdělení do sektorů budou odlišné.

Kritická infrastruktura je souhrnné označení pro fyzické, kybernetické a obslužné systémy, které jsou nezbytné pro zajištění ochrany životů a zdraví lidí a majetku, minimálního chodu ekonomiky a správy státu. Jde tedy o životně důležité infrastruktury.⁹

Kritická infrastruktura zahrnuje fyzické zdroje, služby a zařízení informačních technologií, sítě a zařízení infrastruktury, které pokud by byly porušeny nebo zničeny, by měly závažný dopad na zdraví, bezpečí, bezpečnost nebo ekonomický blahobyt občanů nebo efektivního fungování vlád.¹⁰

Jedná se o tři typy zařízení infrastruktury¹⁰:

- veřejné, soukromé a státní složky infrastruktury a vzájemně závislé kybernetické a fyzické sítě,
- postupy, vynakládající úsilí na kontrolu nad funkcemi kritické infrastruktury,
- objekty mající kulturní nebo politické označení jako „mírný cíl“ hromadných událostí (sport, volný čas, kultura).

Kritická infrastruktura je vymezena ve „*Směrnici Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“ (viz 2 Základní pojmy).

Podle „*krizového zákona*“ se v ČR kritickou infrastrukturou rozumí „prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury narušení jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeby obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu“.²

Kritickou infrastrukturu lze rozdělit na národní a evropskou.

⁹ MV – GŘ HZS ČR. *Podklady pro zabezpečení kritické infrastruktury ČR*. Praha, 2002.

¹⁰ Komise Evropských společenství. *Zelená kniha o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury* [online]. KOM(2005)0576 v konečném znění. Brusel, 2005 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/com/2005/com2005_0576cs01.pdf>.

Národní kritická infrastruktura

Prostředky, systémy a jejich části na území členského státu EU, které jsou podstatné pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, zdraví, bezpečnosti nebo dobrých ekonomických či sociálních podmínek obyvatel a jejichž narušení nebo zničení by mělo závažný dopad.¹¹

Za ochranu vnitrostátních kritických infrastruktur mají odpovědnost členské státy EU. Evropská komise podporuje členské státy v úsilí ochránit kritické infrastruktury. Za účelem zlepšení ochrany vnitrostátních kritických infrastruktur by měly všechny členské státy vytvořit národní program na ochranu kritických infrastruktur.¹²

Evropská kritická infrastruktura

EKI zahrnuje takové fyzické zdroje, služby a zařízení informačních technologií, sítí a zařízení infrastruktury, které pokud by byly narušeny nebo zničeny, by měly závažný dopad na zdraví, bezpečí, bezpečnost nebo ekonomický blahobyt ve více jak dvou členských státech.¹⁰

EKI je vymezena ve „*Směrnici Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“ (viz 2 Základní pojmy).

Za ochranu EKI mají primární a konečnou odpovědnost členské státy a vlastníci/provozovatelé těchto infrastruktur. Každý členský stát by měl shromažďovat informace o evropských kritických infrastrukturách nacházejících se na jeho území.¹

Podle „*krizového zákona*“ se EKI rozumí „kritická infrastruktura na území ČR, jejíž narušení by mělo závažný dopad i na další členský stát EU“.²

¹¹ **BÍLEK, Martin.** *Problematika kritické infrastruktury* [online prezentace]. Praha : FSV, UK, 2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://ceses.cuni.cz/CESES-70-version1-KI_Bilek.pdf>.

¹² **Komise Evropských společenství.** *Sdělení Komise o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury* [online]. KOM(2006)0786 v konečném znění. Brusel, 2006 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0786:FIN:CS:PDF>>.

4 HISTORICKÝ VÝVOJ KRITICKÉ INFRASTRUKTURY

Správné fungování infrastruktury bylo jedním z požadavků společnosti už od nepaměti. Římské impérium nebo středověké čínské císařství jsou příklady společností, které znaly důležitost společenské infrastruktury, a proto ji ochraňovaly vojenskou silou nebo náboženstvím. A jestliže společenská infrastruktura přestala plnit svou funkci, došlo ke kolapsu. Jako příklad lze uvést pád již výše zmíněného římského impéria, které se rozpadlo v důsledku především vnitřních příčin (nefunkční infrastruktura státu) a nájezdy barbarů rozpad jen dovršily.¹³

Problematika kritické infrastruktury začala být aktuální především v období 1. a 2. světové války. Problematické konflikty jako války, politická bouření, živelní pohromy a další katastrofy dávaly vždy velký podnět k řešení toho, jak zajistit, aby infrastruktura společnosti fungovala správně a tak jak má i v krizových situacích. Zachování funkčnosti infrastruktury je jedním z cílů i dnešní společnosti. Tím je tedy dán podnět ke vzniku novodobé kritické infrastruktury jako významnému pojmu pro fungování lidské společnosti.

Obrázek 2: Světové obchodní centrum

Přístupy k ochraně kritické infrastruktury znamenaly dlouhodobý vývoj nejen u nás, ale i v zahraničí. Za hlavní prioritu v polovině minulého století byla označena hrozba jaderného napadení. Postupem času se tato hrozba eliminovala, hlavně z důvodu postupného odzbrojení na základě dohod mezi Spojenými státy americkými a Sovětským svazem. Druhým důvodem byl pád komunismu ve východním bloku. Místo hrozby jaderného napadení se začala objevovat hrozba v podobě živelních pohrom. Avšak největší zlom v přístupu k ochraně kritické infrastruktury nastal po 11. září 2001. Došlo tehdy k sérii koordinovaných teroristických útoků do věží Světového obchodního centra ve Spojených státech

¹³ **MOZGA, Jaroslav.** Kritická infrastruktura a veřejná správa. *The Science for Population Protection* [online]. 2008, č. 1 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.population-protection.eu/attachments/036_vol0_mozga.pdf>.

amerických (Obrázek 2: Světové obchodní centrum¹⁴). Na základě těchto útoků se do popředí dostala ochrana kritické infrastruktury před teroristickými útoky.⁸

První úvahy o přístupu k problematice ochrany kritické infrastruktury se objevily především ve Spojených státech amerických a Kanadě. Tyto státy vycházely z rychlého vývoje v oblasti informačních a komunikačních technologií a s jejich vzájemným propojením v rámci celého světa. Jedním z prvních dokumentů, který komplexně řeší problematiku kritické infrastruktury, byla „směrnice“ prezidenta Spojených států amerických Billa Clintona „č. 63 z roku 1998, Bílá kniha (Presidential Decision Directive 63)“¹⁵. Hlavním cílem prezidentské směrnice bylo přijetí nezbytných opatření k rychlé eliminaci zranitelnosti kritické infrastruktury vlivem fyzických nebo elektronických útoků. Strategie ochrany kritické infrastruktury tak stanovila cíle, představila pojetí, poskytla zdroje a zařadila kritickou infrastrukturu mezi národní životní zájmy řady států.¹⁶

Mezi prvními evropskými státy, které se zabývaly problematikou kritické infrastruktury a její ochranou, byly Velká Británie a Německo. V roce 1999 vydaly oba státy nařízení vedoucí k identifikaci a ochraně prvku kritické infrastruktury.¹⁶

¹⁴ *Lidovky.cz*. [online]. 2009 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://i.lidovky.cz/09/092/Ingal/GLU2db65e_NY3.jpg>.

¹⁵ **The White House**. *Presidential Decision Directive 63* [online]. 1998 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://csrc.nist.gov/drivers/documents/paper598.pdf>>.

¹⁶ **KOVAŘÍK, J.** *Kritická infrastruktura a ochrana obyvatelstva*, In: Ochrana obyvatel, 2007, Ochrana kritické infrastruktury. ISBN: 80-86634-51-5.

5 KRITICKÁ INFRASTRUKTURA V EVROPSKÉ UNII

EU (Obrázek 3: Vlajka EU¹⁷) je společenstvím 27 evropských zemí, které spojuje hospodářské a politické partnerství. Jedním z úsilí EU je také snaha sjednotit kritickou infrastrukturu států EU. Členské státy EU jsou totiž na různých úrovních v budování systému ochrany kritické infrastruktury.¹⁸

Obrázek 3: Vlajka EU

Na úrovni EU je kritická infrastruktura dvojího charakteru. Každý členský stát EU má svou **Národní kritickou infrastrukturu**, kterou chrání z vlastních zdrojů a pomocí společného rámce EU. Každá země má tedy vytvořený vlastní Národní program na ochranu kritické infrastruktury. Pro členské státy EU existuje společná kritická infrastruktura, **Evropská kritická infrastruktura**, jejíž narušení má dopad na více členských států najednou.

5.1 Vývoj kritické infrastruktury

Problematickou ochrany kritické infrastruktury se orgány EU začaly zabývat o něco později. A to až po narušení dodávek elektrické energie v některých státech Evropy přírodními katastrofami a v souvislosti s následky teroristických útoků v Madridě a Londýně.⁸

Evropská rada požádala v červnu roku 2004 Evropskou komisi o přípravu komplexní strategie pro posílení ochrany kritické infrastruktury. Na základě této žádosti přijala Evropská komise 20. října 2004 sdělení „*Ochrana kritické infrastruktury v boji proti terorismu*“, které obsahuje návrhy, jak zlepšit prevenci, připravenost a schopnost reakce na teroristické útoky, které zasáhnou kritickou infrastrukturu.¹²

Evropská rada ve svých závěrech z prosince roku 2004, pod názvy „*Předcházení, připravenost a reakce na teroristické útoky*“ a „*Program solidarity EU o následcích teroristických hrozeb a útoků*“, podpořila záměr Evropské komise o předložení „*Evropského programu na ochranu kritické infrastruktury*“. Cílem EPCIP je, aby v celé EU existovala přiměřená a rovnoměrná úroveň ochrany kritické infrastruktury, eliminovat možnosti selhání infrastruktury.

¹⁷ **Evropské fondy.eu.** *Evropské fondy – aneb, jak rychle získat peníze z Evropských fondů* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.evropske-fondy.eu/>>.

¹⁸ **Europa.** Portál Evropské unie. *Základní informace o Evropské unii* [online]. [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/about-eu/basic-information/index_cs.htm>.

tury a co nejrychleji reagovat na vzniklou situaci za použití nápravných opatření. Dále Evropská rada souhlasila, aby Evropská komise zřídila Výstražnou informační síť kritické infrastruktury.¹²

V listopadu roku 2005 přijala Evropská komise „*Zelenou knihu o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury*“. V tomto dokumentu je upraven účel a rozsah působnosti EPCIP. Evropská rada ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci požádala ve svých závěrech „*Ochrana kritické infrastruktury*“ Evropskou komisi v prosinci roku 2005, aby předložila návrh EPCIP.^{10 12}

V roce 2006 byly předloženy ještě další dokumenty Evropské komise, a to „*Sdělení Komise o EPCIP*“ a „*Návrh Směrnice Rady EU o určování a označování evropské kritické infrastruktury a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“.^{1 12}

Evropská rada přijala v dubnu roku 2007 závěry o EPCIP. V EPCIP bylo zopakováno, že konečnou odpovědnost za řízení opatření na ochranu kritické infrastruktury v rámci svých hranic nesou členské státy Evropské unie. Dále bylo dosaženo dohody o společném seznamu definic a odvětví, kterých se ochrana kritické infrastruktury týká.¹

Nejnovějším dokumentem v oblasti kritické infrastruktury je „*Směrnice Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“. Tato směrnice se věnuje evropské kritické infrastruktuře, což znamená, že na rozdíl od původních návrhů se směrnice nezabývá národní kritickou infrastrukturou. Každý členský stát se zodpovídá Evropské komisi za EKI ve dvou odvětvích, odvětví energetiky a odvětví dopravy. Každá členská země je povinna zajistit odpovídající úroveň ochrany, a to nejpozději do ledna roku 2011. V rámci této Směrnice se uplatňují nejen odvětvová kritéria, ale také kritéria průřezová, která slouží k určení prvku kritické infrastruktury. Směrnice obsahuje také pravidla pro zpracování plánů bezpečnosti provozovatele EKI, jmenování styčného bezpečnostního úředníka a pravidla pro možnosti předkládání zpráv o stavu EKI ve stanovených limitech.¹

V roce 2009 přijala EU opatření¹⁹ na ochranu informačních a komunikačních technologií, které jsou označovány jako kritické informační sítě. Členské státy mají odlišné přístupy k ochraně kritických informačních infrastruktur.

V březnu roku 2010 proběhla schůzka expertů USA a EU věnovaná ochraně kritické infrastruktury. Setkání znamenalo začátek spolupráce mezi EU a USA.²⁰

V březnu roku 2011 bylo vydáno „*sdělení Evropské komise k oblasti ochrany kritické informační infrastruktury*“²¹.

5.2 Kritická infrastruktura

Kritická infrastruktura je v jednotlivých členských státech EU vzájemně propojená a závislá. To znamená, že poškození nebo ztráta jedné infrastruktury v jednom členském státě může negativně působit na ostatní členské státy a na evropské hospodářství jako celek.¹⁰

Definice **kritické infrastruktury** podle „*Zelené knihy o EPCIP*“¹⁰ zní: „Kritická infrastruktura zahrnuje fyzické zdroje, služby, a zařízení informačních technologií, sítě a zařízení infrastruktury, které pokud by byly porušeny nebo zničeny, by měly závažný dopad na zdraví, bezpečí, bezpečnost nebo ekonomický blahobyt občanů nebo efektivního fungování vlád.“

Za zahraniční a obrannou politiku, tedy i za kritickou infrastrukturu, v EU odpovídá Rada EU.

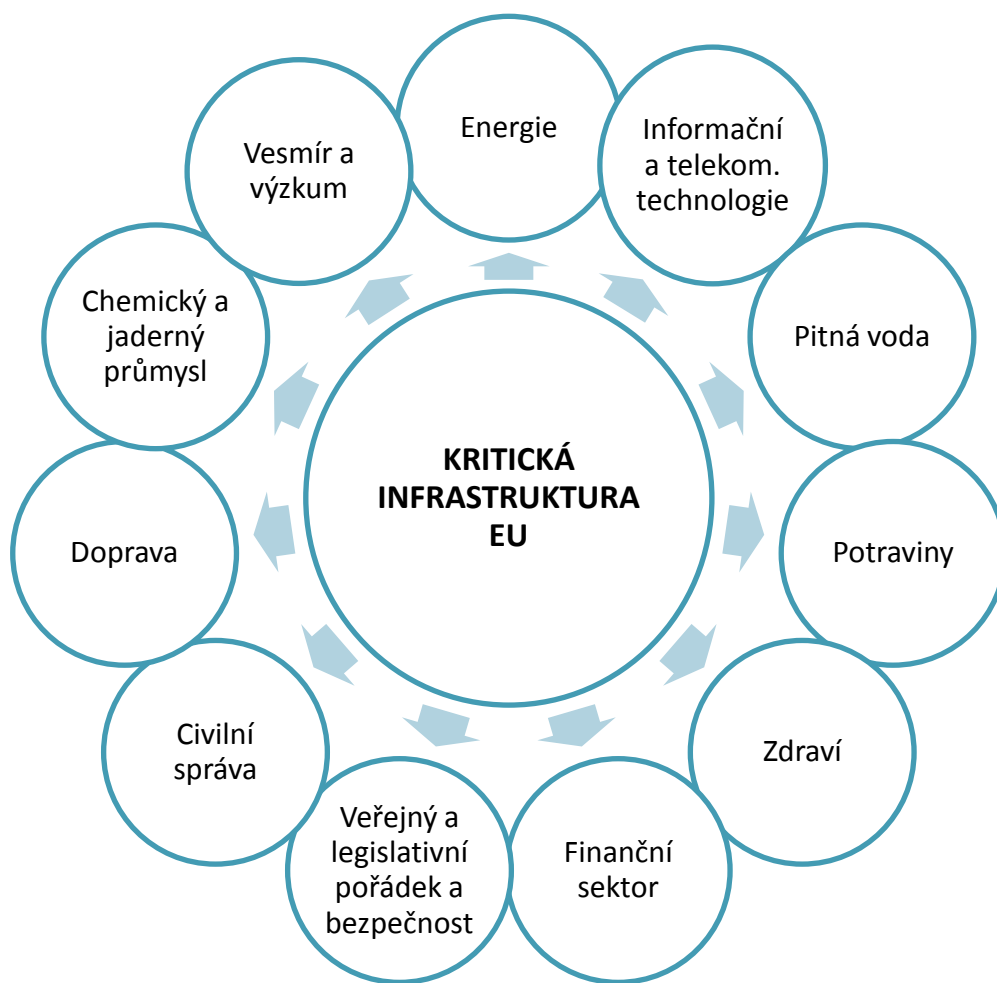
5.3 Sektory

EU člení kritickou infrastrukturu do 11 sektorů (PŘÍLOHA Č. 2). Na obrázku (Obrázek 4) jsou tyto sektory ilustrovány.

¹⁹ **Rada EU.** *Usnesení ze dne 18. prosince 2009 o společném evropském přístupu k bezpečnosti sítí a informací* [online]. 2009/C 321/01. Brusel, 2009 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:321:0001:0004:CS:PDF>>.

²⁰ **Evropská komise.** *Experti EU a USA jednali o ochraně kritické infrastruktury* [online]. 2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/10241_cs.htm>.

²¹ **Komise Evropských společenství.** *Sdělení Komise o ochraně kritické informační infrastruktury* [online]. KOM(2011)0163 v konečném znění. Brusel, 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0786:FIN:CS:PDF>>.

Obrázek 4: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v Evropské unii

6 KRITICKÁ INFRASTRUKTURA VE VYBRANÝCH STÁTECH EVROPSKÉ UNIE

Pojem kritická infrastruktura je v řadě vyspělých zemí pojmem obecně známým a zpravidla formálně i věcně zakotveným. Avšak definice kritické infrastruktury je v různých zemích odlišná. V některých zemích se definice shodují, v jiných jsou naprosto odlišné. Je tomu tak proto, že každý stát si strukturu kritické infrastruktury stanovuje sám. Z toho je zřejmé, že pojetí kritické infrastruktury bude ve většině zemí podobné, ale podrobnosti kritické infrastruktury a rozdělení do sektorů budou odlišné. Členské státy EU jsou na různých úrovních v budování systému ochrany kritické infrastruktury. Každý stát se ve svojí kritické infrastruktuře zaměřuje na ty mimořádné události, jejichž výskyt je v daném státě nejčastější.

V následujících kapitolách popisují stav některých členských zemí EU v oblasti kritické infrastruktury. Text je zaměřen především na aplikaci „*Směrnice Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“ v jednotlivých členských státech.

Důvody, proč jsem si vybrala právě tyto státy, jsou, že všechny státy sousedí s ČR, Národní rada Slovenska přijala v roce 2011 zákon o kritické infrastruktuře a kritická infrastruktura v Německu patří mezi jednu z nejvyspělejších v EU.

6.1 Kritická infrastruktura v České republice

Kritická infrastruktura má v ČR velký význam pro společnost. Zajišťuje bezpečný chod státu, fungování hospodářství a veřejné správy a základní životní potřeby obyvatelstva. Kvůli rozsáhlosti kritické infrastruktury se předpokládá, že ji stát bude nepřetržitě chránit. Vystává zde však problém, že ne všechny subjekty kritické infrastruktury jsou majetkem státu. Některé jsou ve vlastnictví soukromého sektoru. Prioritou těchto subjektů není zajištění bezpečnosti a ochrany kritické infrastruktury, ale zvyšování jejich zisku.

ČR (Obrázek 5: Vlajka ČR²²) čelí především nevojenským hrozbám, jako jsou přírodní pohromy, dopravní nehody, technologické havárie, kriminální činy, terorismus atd.

Obrázek 5: Vlajka ČR

²² **Vlajky a prapory.** *Vlajky státní a privátní* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlajky-prapory.cz/wp-content/uploads/cz.gif>>.

Vývoj kritické infrastruktury

V bývalém Československu fungoval do roku 1989 systém zvyšování odolnosti národního hospodářství, směřovaný na přípravu činnosti za války. S postupem času byly rušeny struktury jednotek civilní obrany v bydlíštích a na pracovištích, zastavilo se provádění branné výchovy obyvatelstva a omezovaly se další činnosti, jejichž zaměřením byla příprava na válku. Obrovským pokrokem v této oblasti bylo v roce 2000 přijetí tzv. krizových zákonů. Schválení této legislativy vedlo k budování integrovaného záchranného systému ČR. Problematika ochrany obyvatelstva začala být začleňována do mezinárodních struktur, a to do Severoatlantické aliance i do EU.²³

Prvotní činnosti v rámci kritické infrastruktury byly zaměřeny na ochranu počítačových sítí, a to na základě usnesení²⁴ BRS č. 123 z roku 2000, „*Návrh strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě*“, na jehož základě byl Úřadem pro veřejné informační systémy zpracován projekt „*Strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě*“.

Výchozím dokumentem pro rozvíjení ochrany obyvatelstva v ČR v návaznosti na novou legislativu z roku 2000 je „*Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015*“, schválená usnesením²⁵ vlády ČR č. 417 ze dne 22. dubna 2002.

V ČR se problémem ochrany kritické infrastruktury začali zabývat členové Výboru pro civilní nouzové plánování. VCNP je jedním z pracovních orgánů BRS. Jeho členové projednali dne 24. září 2002 první materiál týkající se kritické infrastruktury, a to „*Zprávu o národní kritické infrastruktuře*“²⁶. V dokumentu jsou vymezeny a definovány především

²³ **BLÁHA, Klement.** *Ochrana obyvatelstva I.: doplňkové texty pro posluchače kombinované formy studia studijního programu „Ochrana obyvatelstva“ studijního oboru „Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE“* [online]. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zsf.jcu.cz/structure/departments/kra/informace-pro-studenty/ucebni_texty/ochrana-obyvatelstva-se-zamerenim-na-cbrne-aplikovana-radiobiologie-a-toxikologie-krizova-radiobiologie-a-toxikologie/ochrana-obyvatelstva-ii.doc>.

²⁴ **BRS.** *Usnesení ze dne 5. října 2000 č. 123 k Návrhu strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě.* Praha, 2000.

²⁵ **Vláda ČR.** *Usnesení ze dne 22. dubna 2002 č. 417 ke Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015.* Praha, 2002.

²⁶ **VCNP.** *Usnesení č. 153/2002 k bodu Zpráva o národní kritické infrastruktuře a ustanovení VCNP k řešení problematiky zachování základních funkcí státu a kritické infrastruktury.* Praha, 2002.

pojmy jednotlivých oblastí kritické infrastruktury. V červnu 2003 byl projednán nový dokument „*Projekt Analýza zabezpečení základních funkcí státu a prvků kritické infrastruktury v České republice za krizových situací*“²⁷, který prezentoval první ucelený a souhrnný přehled situace v jednotlivých odvětvích kritické infrastruktury. V září 2003 schválil VCNP „*Aktuální seznam subjektů kritické infrastruktury*“²⁸, které by bylo nutné v případě potřeby a úmyslného útoku chránit. V březnu 2004 VCNP vydal usnesení, kterým byly přepracovány oblasti kritické infrastruktury. V roce 2006 byla vydána „*Zpráva o stavu řešení problematiky kritické infrastruktury*“²⁹, kde byly poprvé srovnány kroky České republiky se zahraničím v oblasti kritické infrastruktury. O rok později, tedy v roce 2007 projednal VCNP materiál „*Zpráva o řešení problematiky kritické infrastruktury*“³⁰. Tento materiál projednávala také Bezpečnostní rada státu v roce 2007, „*Zpráva o řešení problematiky kritické infrastruktury v České republice*“³¹, a svým usnesením uložila ministru vnitra předložit dokument, který bude obsahovat harmonogram dalšího postupu zpracování dokumentů „*Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury*“ a „*Národní program ochrany kritické infrastruktury*“. Harmonogram³² byl schválen v únoru roku 2008. V únoru roku 2008 byla také schválena „*Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*“³³, která mimo jiné zahrnuje oblast kritické infrastruktury. V září roku 2009 byly VCNP³⁴ schváleny dokumenty „*Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury*“³⁵ a „*Národní program ochrany kritické infrastruktury*“³⁶.

²⁷ VCNP. Usnesení č. 173/2003 k bodu *Projekt Analýza zabezpečení základních funkcí státu a prvků kritické infrastruktury v ČR za krizových situací*. Praha, 2003.

²⁸ VCNP. Usnesení č. 179/2003 k bodu *Aktuální seznam subjektů kritické infrastruktury*. Praha, 2003.

²⁹ VCNP. Usnesení č. 222/2006 k bodu *Zpráva o stavu řešení problematiky kritické infrastruktury*. Praha, 2006.

³⁰ VCNP. Usnesení č. 244/2007 k bodu *Zpráva o řešení problematiky kritické infrastruktury*. Praha, 2007.

³¹ BRS. Usnesení ze dne 3. července 2007 č. 30 ke *Zprávě o řešení problematiky kritické infrastruktury v ČR*. Praha, 2007.

³² Vláda ČR. Usnesení ze dne 25. února 2008 č. 170 k *Harmonogramu dalšího postupu zpracování dokumentů Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury a Národní program ochrany kritické infrastruktury*. Praha, 2008.

³³ Vláda ČR. Usnesení ze dne 25. února 2008 č. 165 ke *Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*. Praha, 2008.

³⁴ VCNP. Usnesení č. 315/2009 k bodu *Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury a Národní program ochrany kritické infrastruktury*. Praha, 2009.

³⁵ VCNP. *Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury*. Praha, 2009.

³⁶ VCNP. *Národní program ochrany kritické infrastruktury*. Praha, 2009.

V ČR existuje také možnost vzniku teroristického útoku. Tato problematika je řešena v dokumentu „*Národní akční plán boje proti terorismu aktualizované znění pro léta 2007 – 2009*“³⁷.

Problematika ochrany kritické infrastruktury je zapracována do novely krizového „*zákona č. 430/2010 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů*“. Novela aplikuje „*Směrnici Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“.²

Kritická infrastruktura

Podle „*krizového zákona*“² se **kritickou infrastrukturou** rozumí „prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu“.

Podle Ministerstva vnitra se kritickou infrastrukturou rozumí „výrobní a nevýrobní systémy a služby, jejichž nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost státu, ekonomiku, veřejnou správu a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva“.³⁸

Prvky kritické infrastruktury se určují podle základních kritérií, kterými jsou nenahraditelnost a nahraditelnost. Dalšími aspekty pro určení prvku kritické infrastruktury jsou průřezová a odvětvová kritéria.³⁶

Odvětvová kritéria jsou technické nebo provozní hodnoty k určování prvku kritické infrastruktury.² Odvětvová kritéria pro určení prvku kritické infrastruktury jsou definována v „*Nářízení vlády o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury*“³⁹.

Průřezová kritéria jsou souhrny aspektů pro posuzování závažnosti vlivu narušení funkce prvku kritické infrastruktury.² Prvky se určují z hlediska³⁹:

- a) obětí (≥ 250 mrtvých, $\geq 2\,500$ osob s následnou hospitalizací po dobu delší než 24 hodin),

³⁷ **Vláda ČR.** *Usnesení ze dne 11. února 2008 č. 129 k Národnímu akčnímu plánu boje proti terorismu Aktualizované znění pro léta 2007 – 2009.* Praha, 2008.

³⁸ **Ministerstvo vnitra ČR.** *Kritická infrastruktura* [online]. 2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-kriticka-infrastruktura.aspx>>.

³⁹ **Vláda ČR.** *Nářízení vlády ze dne 22. prosince 2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury.* Praha, 2010.

- b) ekonomického dopadu (hospodářská ztráta $\geq 0,5$ % hrubého domácího produktu),
- c) dopadu na veřejnost (omezení poskytování nezbytných služeb nebo jiný závažný zásah do každodenního života pro $\geq 125\,000$ osob).

Národní kritická infrastruktura ČR je v gesci ČR, jak vyplývá ze „*Zelené knihy o EPCIP*“. Za jednotlivé oblasti kritické infrastruktury mají odpovědnost jednotlivá ministerstva dle své působnosti a ústřední správní úřady. Za problematiku ochrany kritické infrastruktury zodpovídá Výbor pro civilní nouzové plánování, který je stálým pracovním orgánem Bezpečnostní rady státu ČR, a který je v gesci Ministerstva vnitra.

Sektory

Oblasti kritické infrastruktury byly schváleny usnesením³¹ Bezpečnostní rady státu. V současné době je v ČR vymezeno 9 oblastí kritické infrastruktury, které jsou považovány za klíčové pro fungování společnosti. Těchto 9 sektorů kritické infrastruktury spolu s příslušnými gestory je ilustrováno v příloze (PŘÍLOHA Č. 3).

Obrázek 6 schematicky znázorňuje sektory kritické infrastruktury v ČR.

DOPRAVA

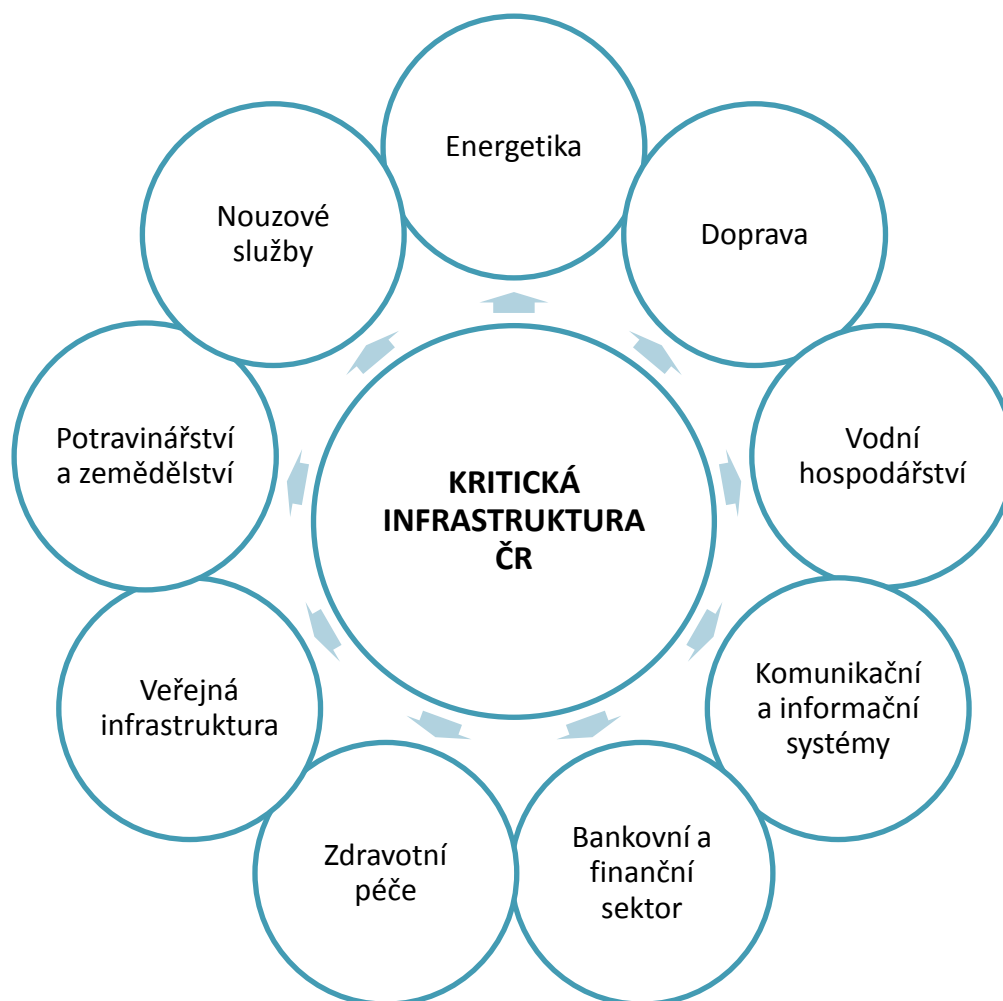
Doprava má velký význam pro rozvoj ekonomiky státu a zabezpečení sociálních potřeb obyvatelstva. Ochrana dopravní infrastruktury je tedy důležitá, ale nikdy nelze docílit úplné ochrany. Ochranu zabezpečují opatření na snížení potenciálního rizika. Opatření sloužící k ochraně dopravní infrastruktury jsou zaměřena na snížení možnosti selhání a omezení důsledků těchto selhání. Dopravní politiku v ČR v oblasti krizového řízení doplňuje „*Strategie krizového řízení v dopravě do roku 2013*“⁴⁰.

Přepravní síť se člení na 4 podsektory³¹:

- a) Silniční doprava

Silniční doprava je nejčastěji využívaným typem dopravy v ČR. Umožňuje přesun na krátké i dlouhé vzdálenosti.

⁴⁰ BRS. *Strategie krizového řízení v dopravě do roku 2013*. Praha, 2008.

Obrázek 6: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v České republice

Podle „*zákona o pozemních komunikacích*“⁴¹ se pozemní komunikace dělí na:

- dálnice,
- silnice,
- místní komunikace,
- účelové komunikace.

Dálnice jsou určeny pro rychlou dálkovou nebo mezistátní dopravu. Nejnižší povolená rychlost na dálnicích je 80 km/h. Silnice se podle svého určení a dopravního významu dělí na silnice I. třídy, II. třídy a III. třídy. Údržbu dálnic a silnic zajišťuje Ředitelství silnic a dálnic ČR.

⁴¹ **Parlament ČR.** *Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.* Praha, 1997.

Státní správu v oblasti pozemních komunikací vykonává Ministerstvo dopravy a spojů. Ministerstvo vnitra a Policie ČR vykonává státní správu ve věcech plynulosti a bezpečnosti silničního provozu.⁴¹

Důležitým faktorem, který ovlivňuje silniční dopravu, je cena ropy. Kolísání ceny nemá vliv na provoz silniční dopravy, ale při dlouhodobém růstu se to projeví na ceně všeho spotřebního zboží a služeb.

Silniční doprava patří mezi nejnebezpečnější druh dopravy. Nehodovost však na českých silnicích z hlediska usmrcení osob za posledních 10 let významně poklesla. Negativní dopad má silniční doprava také na životní prostředí. Emise z aut přispívají mimo jiné ke globálnímu oteplování.

Technický stav českých silnic a dálnic se z důvodu nedostatku finančních prostředků a nedokonalé koordinace neustále zhoršuje. Stávající silniční síť je v nevyhovujícím stavu.

Mezi prvky kritické infrastruktury patří dálnice a silnice I. třídy, které nelze objet po objízdě trase.³⁹ Kritickými místy v této oblasti jsou také tunely, mosty, částečné uzavírky apod. Informační systém krizového řízení v dopravě by měl zahrnovat včasné varování a spolupráci všech zúčastněných subjektů.

b) Železniční doprava

Železniční doprava hraje důležitou roli z hlediska dopravního zabezpečení společnosti. Přepravuje nejen osoby, ale i suroviny a materiály, produkty z jiných zemí atd.

Železniční dráhy se podle „*zákona o drahách*“⁴² člení z hlediska významu, účelu a technických podmínek do kategorií:

- celostátní dráha,
- regionální dráha,
- vlečka,
- speciální dráha.

Státní správu vykonává Drážní úřad, který je podřízen Ministerstvu dopravy.⁴²

Provozování, provozuschopnost, modernizaci a rozvoj železnic zajišťuje Správa železniční dopravní cesty. Největším provozovatelem drážní dopravy v ČR (z historických dů-

⁴² **Parlament ČR. Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách ve znění pozdějších předpisů.** Praha, 1994.

vodů) jsou České dráhy. Od září roku 2011 Českým drahám úspěšně konkuruje společnost RegioJet.

Železniční síť je tak rozsáhlá, že nelze zajistit ochranu železniční infrastruktury jako celku. Je tedy nutné chránit alespoň kritické uzly. Mezi prvky kritické infrastruktury patří celostátní dráhy bez odklonové trasy a komplexy řízení železničního provozu.³⁹

c) Letecká doprava

Letecká doprava poskytuje nejbezpečnější a nejrychlejší způsob přepravy osob a některého zboží na velké vzdálenosti.

Leteckou infrastrukturu lze chránit jedině neustálým zlepšováním technického vybavení letišť, režimových opatření na zabezpečení bezpečnosti letišť a prostorů s vysokou koncentrací osob a fyzické ochrany těchto prvků. Důležité je také zlepšení schopností detekčních systémů k rychlému a spolehlivému monitorování přepravovaného nákladu. Mezi prvky kritické infrastruktury se řadí letiště (celkem 91 civilních letišť v ČR) a řídicí prvky letového provozu.³⁹

d) Vnitrozemská vodní doprava

Tento druh dopravy se na přepravě, ať už osob nebo zboží, podílí velice málo. Vnitrozemská vodní doprava slouží především pro přepravu zboží, jehož rychlost přepravy nespěchá. Vodní doprava je provozována pouze na řekách Labe a Vltava.

Prvkem kritické infrastruktury může být vnitrozemská vodní cesta, jejíž užití nelze v případě nutnosti nahradit jinou vodní cestou ani dopravou jiného druhu.³⁹

ENERGETIKA

Energetika je klíčovým sektorem kritické infrastruktury. Při jeho narušení nebo zničení budou zasaženy také další sektory kritické infrastruktury.

Energetickou infrastrukturu tvoří energetické společnosti, které zajišťují energetické přeměny a transport energie.

Podzemní a nadzemní objekty (především venkovní elektrická vedení, armatury plynovodů a produktovodů a bezobslužné objekty) jsou nejvíce zranitelné. Téměř bez ochrany jsou tzv. dlouhé liniové stavby, které vedou veřejně přístupným, nechráněným územím (např. přenosová vedení, plynovody, ropovody, produktovody).

Energetika v sobě zahrnuje 4 pododvětví³¹:

a) Elektřina

Elektrická energie je potřeba téměř ke každé činnosti. Pomocí elektřiny je propojeno více systémů. Pokud dojde k jejímu narušení a závada nebude odstraněna, může dojít k tzv. blackout. Blackout je výraz pro výpadek zásobování elektřinou velkého rozsahu.

Mezi prvky kritické infrastruktury se řadí výrobní elektřiny, přenosové soustavy, distribuční soustavy, stožáry vedení a transformátory.³⁹

b) Plyn

Jelikož je zemní plyn těžen jen v některých částech světa, je řada států závislá na dodávkách plynovým potrubím z jiných států. Největším dovozcem zemního plynu je Rusko, Norsko a Německo. Tyto plynovody musí být připraveny na případné havárie nebo poškození.

Vlastnictvím ČR je 6 podzemních zásobníků plynu s kapacitou cca 2,3 mld. m³ zemního plynu. Díky tomu je ČR schopna vydržet zhruba 50 – 60 dní bez dodávek ruského plynu.⁴³

Prvky kritické infrastruktury jsou přepravní a distribuční soustavy, zásobníky plynu, kompresorová stanice a dispečerská pracoviště.³⁹

c) Tepelná energie

Tepelná energie je vyráběna v tepelných elektrárnách na uhlí, plyn, biomasu atd. Z hlediska energetických zdrojů jsou nejvýznamnější zásoby uhlí. Uhlí se v ČR vyskytuje v Ostravsko-karvinském regionu, v Sokolovské a Mostecké uhelné pánvi.

Mezi kritické prvky se řadí zdroje tepla, tepelné sítě, předávací stanice a spotřebitelská zařízení.³⁹

d) Ropa a ropné produkty

Ropa a ropné produkty jsou klíčovým produktem využívaným v dopravě. Ropa je surovina pro výrobu některých léků, hnojiv a plastů.

⁴³ **Asociace pro mezinárodní otázky.** *Bruselský rybář v Kaspickém moři & plynová bezpečnost ČR* [online]. 2009 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.amo.cz/publikace/bruselsky-rybar-v-kaspickem-mori--plynova-bezpecnost-cr.html>>.

ČR je závislá na dodávkách ropy. Ropa je do ČR distribuována dvěma ropovody, ropovod Družba (z Ruska) a ropovod IKL (z italského Terstu). Přerušení nebo zastavení dodávek může vyvolat krizovou situaci, jejíž řešení je upraveno v typovém plánu. Pro případ ropné krize Správa státních hmotných rezerv vytváří nouzové zásoby ropy.

K prvkům kritické infrastruktury patří přepravní a distribuční soustavy, přečerpávací stanice, zásobníky ropy a pohonných hmot, rafinérie a dispečerská pracoviště.³⁹

6.2 Kritická infrastruktura ve Slovenské republice

Slovenská republika (Obrázek 7: Vlajka Slovenska¹⁴) je svými geografickými, historickými, kulturními, politickými a dalšími vazbami součástí euroatlantického prostoru. Aktivní spolupráci v rámci EU, NATO a dalších mezinárodních organizací čelí hrozbám, mezi které patří mimo jiné terorismus, šíření zbraní hromadného ničení, živelní pohromy, havárie a zranitelnost prvků kritické infrastruktury.

Obrázek 7: Vlajka Slovenska

Vývoj kritické infrastruktury

Dokumentem, který poskytuje zásadní východiska pro realizaci bezpečnostní politiky Slovenska, je „*Bezpečnostní strategie Slovenské republiky*“, schválená Národní radou Slovenské republiky v roce 2005. V ní je deklarováno, že Slovenská republika zaručí bezpečnost kritické infrastruktury před teroristickými útoky a přijme opatření na omezení zranitelnosti prvků kritické infrastruktury s důrazem na informační a komunikační systémy, a na minimalizaci negativních následků útoků na ně.⁴⁴

Dne 7. prosince 2005 schválila vláda Slovenské republiky svým usnesením č. 967 „*Plán práce Bezpečnostní rady Slovenské republiky na rok 2006*“, který uložil místopředsedovi vlády Slovenské republiky a ministromi hospodářství předložit ve 4. čtvrtletí roku 2006 „*Koncepci kritické infrastruktury Slovenské republiky a způsob její ochrany a obrany*“. V ní byl nadefinován pojem kritická infrastruktura a kritéria, podle kterých se kritická infrastruktura určuje. Koncepce stanovuje základní kritéria určování prvku kritické infrastruktury⁴⁴:

⁴⁴ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. *Koncepcia kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsob jej ochrany a obrany* [online]. Bratislava, 2006 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.minv.sk/?ochrana-kritickej-infrastruktury&subor=10691>>.

- pravděpodobnost, že prvek může být cílem teroristického útoku, respektive může být ohrožen jinými rizikovými faktory (vyhodnocuje se intuitivně na základě minulosti),
- neakceptovatelná míra rizika s ohledem na následky teroristického útoku nebo působení jiného rizikového faktoru (riziko narušení politického fungování státu nebo obranyschopnosti státu),
- jedinečnost prvku (prvek je jediný svého druhu, v případě narušení nebo zničení ho nelze obnovit nebo nahradit),
- kritérium generalizace (uplatňuje se u skupin prvků, které mají stejnou funkci),
- kritérium exkluzivity (prvek nepatří do žádného sektoru kritické infrastruktury, ale na základě opodstatněného názoru je potřebné ho zařadit mezi prvky kritické infrastruktury).

V roce 2007 byla tato Koncepce zrealizována v podobě „*Národního programu pro ochranu a obranu kritické infrastruktury Slovenské republiky*“⁴⁵. Cílem vypracování bylo zhodnocení tehdejšího stavu kritické infrastruktury a identifikace nejdůležitějších kritických infrastruktur.⁴⁴

Doposud o této problematice pojednával „*zákon č. 319/2002 Z. z. o obraně Slovenské republiky ve znění pozdějších předpisů*“, kde byl zaveden termín obranná infrastruktura.⁴⁴

Dne 8. února 2011 byl vydán „*zákon č. 45/2011 Z. z. o kritické infrastruktuře*“⁴⁶, který ustanovuje organizaci a působnost orgánů státní správy na úseku kritické infrastruktury, postup při určování prvku kritické infrastruktury a povinnosti provozovatele při ochraně prvku kritické infrastruktury a zodpovědnost za porušení těchto povinností. Obranná infrastruktura je podle tohoto zákona součástí kritické infrastruktury.

Tento zákon aplikuje „*Směrnici Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“.

⁴⁵ **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.** *Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike* [online]. Bratislava, 2007 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.minv.sk/?ochrana-kritickej-infrastruktury&subor=10692>>.

⁴⁶ **Národná rada Slovenskej republiky.** *Zákon č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre* [online]. Bratislava, 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=210111&FileName=zz2011-00045-0210111&Rocnik=2011&#xml=http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?HitFile=True&FileID=44&Flags=160&IndexFile=zz2011&Text=45/2011>>.

Kritická infrastruktura

Kritická infrastruktura je „ta část národní infrastruktury (vybrané organizace a instituce, objekty, soustavy, zařízení, služby a systémy), jejíž zničení nebo nefunkčnost v důsledku působení rizikového faktoru způsobí ohrožení nebo narušení politického a hospodářského chodu státu nebo ohrožení života a zdraví obyvatelstva“.⁴⁴

Podle „*zákona č. 45/2011 Z. z. o kritické infrastruktuře*“⁴⁶ se kritickou infrastrukturou rozumí „systém, který se člení na sektory a prvky“.

Prvky kritické infrastruktury jsou „zejména inženýrské stavby, služby ve veřejném zájmu a informační systémy v sektoru kritické infrastruktury, jejichž narušení nebo zničení by mělo podle odvětvových a průřezových kritérií závažné nepříznivé důsledky na uskutečňování hospodářské a sociální funkce státu, a tím na kvalitu života obyvatel z hlediska ochrany jejich života, zdraví, bezpečnosti, majetku i životního prostředí“. Pokud by byly závažné nepříznivé důsledky způsobeny ve Slovenské republice a alespoň v jednom dalším členském státu EU, půjde o prvky evropské kritické infrastruktury.⁴⁶

Státní správu na úseku kritické infrastruktury vykonává vláda Slovenské republiky, Ministerstvo vnitra Slovenské republiky a další ústřední orgány.

Odvětvová kritéria/Evropská odvětvová kritéria jsou soubory technických a funkčních kritérií s prahovými hodnotami, které se uplatňují při určování prvku daného odvětví/prvků EKI daného odvětví. Určují se podle charakteristiky příslušného odvětví.⁴⁶

Průřezová kritéria/Evropská průřezová kritéria jsou soubory kritérií s prahovými hodnotami, které se uplatňují průřezově při určování prvků všech odvětví/prvků EKI. Stanovují se podle předpokládaného⁴⁶:

- a) počtu ohrožených osob (z toho usmrcených a zraněných osob),
- b) hospodářského vlivu (rozsah hospodářských ztrát, zhoršení kvality výrobku, zhoršení kvality poskytování služby ve veřejném zájmu, negativního vlivu na životní prostředí),
- c) vlivu na obyvatelstvo, kterým je narušení kvality života obyvatel (závažnost výpadku dodávky výrobku a potřebného času na jeho obnovu, závažnost výpadku poskytování služby ve veřejném zájmu a potřebného času na jeho obnovu, dostupnost náhradní dodávky výrobku, dostupnost náhradního poskytování služby ve veřejném zájmu).

Národní program ochrany kritické infrastruktury definuje subjekty ochrany a obrany kritické infrastruktury takto⁴⁵:

- mezinárodní partneři a mezinárodní organizace,
- vláda, veřejná správa,
- územní celky, samospráva,
- státní hospodářské subjekty,
- soukromé hospodářské subjekty.

Sektory

V současné době je ve Slovenské republice vymezeno 8 oblastí kritické infrastruktury, které jsou považovány za klíčové pro fungování společnosti. Sektory kritické infrastruktury jsou uvedeny v příloze (PŘÍLOHA Č. 4) spolu s odpovídajícími gestory.

Obrázek 8: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů ve Slovenské republice

Obrázek 8 schematicky znázorňuje sektory kritické infrastruktury.

DOPRAVA

Doprava se řadí mezi mimořádně významný sektor kritické infrastruktury ve Slovenské republice. Pokud by došlo k poškození dopravní infrastruktury, následky by způsobily obrovské problémy v aspektech fungování státu.

Tento sektor se dělí na 4 podsektory⁴⁶:

a) Silniční doprava

Silniční síť se člení na tyto druhy cest⁴⁷:

- dálnice,
- rychlostní cesty,
- cesty I. třídy,
- cesty II. třídy,
- cesty III. třídy.

Dálnice a rychlostní cesty se řadí mezi komunikace s omezeným přístupem (minimální rychlost vozidla 50 km/h). Jejich správu a výstavbu zabezpečuje Národná diaľničná spoločnosť a.s. Ostatní druhy patří mezi komunikace s neomezeným přístupem a spravuje je Slovenská správa ciest š.p., vyšší samosprávné celky, města a obce.⁴⁷

Silniční síť ve Slovenské republice je dostatečně hustá na to, aby se v případě narušení některého dopravního úseku mohl tento úsek objet po jiné trase. To může vést ke zpomalení dopravy na některých úsecích, ale ne k dopravnímu kolapsu. Proto se do tohoto sektoru řadí prvky jako dálnice, rychlostní cesty, mosty a tunely apod. Ochrana všech těchto prvků je v podstatě nemožná. Nejdůležitější prvky jsou chráněny kamerovými systémy a jinými elektronickými monitorovacími systémy. Tyto systémy mají výstup na operačním středisku správce komunikace a některé i na operační středisko Hasičského a záchranného zboru. Navzdory tomu neexistuje komplexní systém ochrany dopravní infrastruktury a o samostatných opatřeních se také neuvažuje.

⁴⁷ Slovenská technická norma. *STN 73 6101 o projektovanie ciest a diaľnic*. Bratislava, 2000.

b) Železniční doprava

Mezi hlavní činnosti železniční dopravy patří⁴⁸:

- přeprava osob a výrobků na celostátních drahách, zřizování a provoz celostátních drah,
- zřizování a provozování železničních telekomunikačních a rádiových sítí, přeprava kombinovanou dopravou, stavba a údržba železničních tratí včetně staveb a zařízení, údržba a opravy dopravních prostředků a speciálních strojů, poskytování služeb v restauračních, ubytovacích a kulturních zařízeních, pronájem nemovitostí atd.

Správu a provoz železničních cest a poskytování služeb souvisejících s její obsluhou provádí Železnice Slovenskej republiky š.p. Provoz nákladní železniční dopravy zabezpečuje Železničná spoločnosť Cargo Slovakia a.s. a provoz osobní železniční dopravy Železničná spoločnosť Slovensko a.s.⁴⁵

Ochranu železniční dopravy, veřejný pořádek, bezpečnost osob a majetku v obvodě železničních drah na celém území Slovenské republiky zajišťuje samostatný ozbrojený bezpečnostní sbor, Železniční policie. Její působnost je vymezená „zákonem č. 57/1998 Z. z o železničnej polícii“⁴⁹.

Do působnosti Železniční policie spadá i ochrana prvků tohoto podsektoru kritické infrastruktury, kterými jsou⁴⁵:

- technologické komplexy řízení dopravně-přepravního procesu na všech úrovních,
- významné železniční uzly Bratislava, Trnava, Žilina, Zvolen, Košice, Čierna nad Tisou, Matovce a Haninska pri Košiciach,
- mezinárodní koridorové tratě,
- železniční mosty a tunely,
- automatické telefonní ústředny ve významných železničních uzlech,

⁴⁸ **Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 258/1993 Z. z. o Železničniciach Slovenskej republiky** [online]. Bratislava, 1993 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=12680&FileName=93-z258&Rocnik=1993>>.

⁴⁹ **Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 57/1998 Z. z. o Železničnej polícii v znení nehorších predpisov** [online]. Bratislava, 1998 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=14312&FileName=98-z057&Rocnik=1998>>.

- elektrické rozvodné stanice,
- vlaky osobní přepravy, nákladní vlaky pro přepravu nebezpečných výrobků,
- sklady pohonných hmot.

Ochrana prvků kritické infrastruktury je zabezpečována zaměstnanci železnic na svých pracovištích (kontrola, dohled a dozor v rámci pracovní doby), monitorováním kamerovými systémy, elektronickou požární signalizací, zařízeními na signalizaci narušení objektu a zařízeními monitorujícími pohyb osob a dalšími organizačními opatřeními s cílem zabránit nežádoucím jevům na železnici.

c) Letecká doprava

Tento podsektor zahrnuje civilní leteckou dopravu, její prostředky a související služby. Mezi subjekty civilního letectví lze zařadit letiště, služby související s provozem letecké dopravy (letové provozovací služby, letecké telekomunikační služby, letecká informační služba, letecká meteorologická služba) a letecké dopravce.⁴⁵

Mezi nejdůležitější prvky kritické infrastruktury v podsektoru letecká doprava patří⁴⁵:

- letištní haly,
- pohybové plochy (vzletové a přistávací dráhy, odstavné plochy), technické vybavení letišť,
- provozní budovy letišť a poskytovatelé navigačních služeb,
- provozní kapaliny letadel (prostory jejich uskladnění a zařízení na jejich čerpání),
- navigační zařízení,
- letadla.

Letecká doprava nepatří mezi frekventovaný způsob dopravy, ale řadí se mezi zranitelnou součást dopravní infrastruktury. Před následky teroristických útoků lze infrastrukturu ochránit jedině neustálým zlepšováním technického vybavení letišť, režimových opatření na zabezpečení bezpečnosti letišť a prostorů s vysokou koncentrací osob a fyzické ochrany těchto prvků. Ochrana se musí neustále zlepšovat a zdokonalovat, protože metody terorismu a organizovaného zločinu se také neustále vyvíjejí.

d) Vodní doprava

Vzhledem k tomu, že Slovenská republika nemá mořské pobřeží, může být v tomto státě uskutečňována pouze vnitrozemská plavba po některých dostatečně vodnatých řekách. Přičemž vnitrozemskou plavbou se rozumí provoz plavidel na vnitrozemských vodních cestách a v přístavech včetně činností souvisejících s tímto provozováním.⁵⁰

Orgánem státní správy na úseku vnitrozemské plavby je Štátna plavebná správa. Ze zákona⁵⁰ má tato organizace pravomoc omezit nebo zastavit plavbu na území Slovenské republiky. Největším subjektem působícím ve vodní dopravě je Slovenská plavba a přístavy a.s., která je přímo napojená na železniční a silniční dopravu a v přístavu v Bratislavě na interní produktovod z rafinérie Slovnaft a.s.⁴⁵

Mezi nejdůležitější prvky kritické infrastruktury v podsektoru vodní doprava patří⁴⁵:

- železniční vlečka v přístavech Bratislava a Komárno,
- překladiště ropných olejů z produktovou Slovnaft a.s.,
- rozvod elektrické sítě a trafostanice v rámci přístavů,
- přístavy Bratislava a Komárno a jejich technické vybavení,
- přístavní bazény napojené na hlavní tok řeky Dunaj.

Za ochranu v podsektoru vodní doprava jsou zodpovědné subjekty veřejné sféry – Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikací a soukromé sféry – konkrétní poskytovatelé.⁴⁵

ENERGETIKA

Energetika představuje rozsáhlý sektor kritické infrastruktury. Ale především jde o přitažlivý cíl pro teroristy. Narušení tohoto sektoru bude primárně představovat narušení hospodaření s energiemi, sekundární účinky mohou mít za následek velmi vážné narušení prvků kritické infrastruktury z ostatních sektorů.

Ústředním orgánem státní správy v tomto sektoru je Ministerstvo hospodářství. Dále státní správu v této oblasti vykonává Úřad jaderného dozoru, Úřad veřejného zdravotnictví (radiační ochrana) a Správa státních hmotných rezerv.⁴⁵

⁵⁰ **Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a doplnení niektorých zákonov** [online]. Bratislava, 2000 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=15423&FileName=00-z338&Rocnik=2000>>.

System ochrany nejdůležitějších prvků kritické infrastruktury v energetice zahrnuje technické prostředky (integrovaný zabezpečovací systém), fyzickou ochranu, organizační a režimová opatření. Prevencí je také bezpečnostní dokumentace jedinečná pro každý prvek.

Zodpovědnost za ochranu kritické infrastruktury nese stát spolu s vlastníky a provozovateli jednotlivých prvků kritické infrastruktury.

Tento sektor se dělí na 4 podsektory⁴⁶:

a) Elektroenergetika

Tento podsektor zahrnuje výrobu, export a import, přenos a distribuci elektrické energie, nakládání s jaderným palivem a radioaktivním odpadem vzniklým při výrobě elektrické energie v jaderných elektrárnách.⁴⁵

Mezi nejdůležitější prvky kritické infrastruktury v podsektoru elektroenergetika patří⁴⁵:

- objekty elektráren (jaderné, tepelné, s kombinovanou výrobou elektřiny a tepla, vodní, z obnovitelných zdrojů),
- přenosové soustavy včetně transformátorových stanic,
- distribuční soustavy včetně transformátorových stanic,
- úložiště radioaktivních odpadů.

Elektrárny, přenosové soustavy a transformátory jsou atraktivním cílem pro teroristy. Proto tyto prvky vyžadují co nejvyšší míru ochrany. Jako účinná opatření lze použít fyzickou ochranu, organizační opatření a elektrické zabezpečovací systémy, neustálou kontrolu personálu, přípravu alternativních možností zásobování elektrickou energií.

b) Plynárenství

Do podsektoru se řadí dovoz, těžba, přeprava, distribuce, skladování zemního plynu a zabezpečení energetických zdrojů pro teplárenství.⁴⁵

Mezi nejdůležitější prvky kritické infrastruktury v podsektoru plynárenství patří⁴⁵:

- objekty těžební sítě,
- objekty distribuční sítě,
- regulační stanice,
- přepravní síť (plynovody, kompresorové stanice, přepouštěcí stanice, zásobníky plynu).

Za nejzranitelnější místa v plynárenství se považují plynovody a zásobníky plynu. V důsledku „plynové krize“ v lednu roku 2009 začala Slovenská republika věnovat větší pozornost tomuto sektoru. Slovenská republika má dvě alternativy, jak zásobit stát zemním plynem – standardní cesta (z Ruska přes Ukrajinu) a nestandardní cesta (vyžaduje změnu směru proudění suroviny v plynovodech na území ČR), která je vhodná jen k řešení krizových situací.

c) Ropa a ropné produkty

Podsektor zahrnuje dovoz, těžbu, přepravu, zpracování, distribuci a skladování ropy a ropných produktů a nouzové zásoby ropy a ropných výrobků a státní hmotné rezervy.⁴⁵

Mezi nejdůležitější prvky kritické infrastruktury v podsektoru ropa a ropné produkty patří⁴⁵:

- ropovody a jejich tranzitní trasy,
- produktovody,
- přečerpávací stanice,
- skladovací terminály a sklady nádrží,
- zásobníky,
- rafinérie.

Nouzové zásoby ropy a ropných produktů patří mezi hmotné rezervy státu. Ropa a ropné produkty jsou nesmírně významné pro fungování téměř všech ostatních sektorů kritické infrastruktury. Jde zejména o pohonné hmoty a mazadla. Nedostatek těchto komodit může znemožnit obsluhu a ochranu prvků kritické infrastruktury. Zvláštní skupinu hmotných rezerv tvoří zásoby ropných produktů vyčleněné pro obranu státu. Ty jsou umístěny v prostorách společnosti Slovnaft a.s. Zásoby ropy jsou skladované v kapacitách společnosti Transpetrol a.s. Tyto společnosti jsou přirozenými a neoddělitelnými prvky tohoto podsektoru. Mají strategický význam pro Slovenskou republiku.⁴⁵

Ochrana objektů tohoto podsektoru je zabezpečována vybudovaným integrovaným zabezpečovacím systémem v kombinaci s personální ochranou objektů (soukromé bezpečnostní služby). Objekty jsou napojené na signalizační systém s výstupem na policii.

d) Hornictví, hutnictví

Tento podsektor zahrnuje těžbu, úpravu a zpracování rudných a nerudných surovin, vyhledávání a přezkum radioaktivních surovin.⁴⁵

Mezi nejdůležitější prvky kritické infrastruktury v podsektoru hornictví patří⁴⁵:

- sklady výbušnin a chemických činidel,
- sklady polotovarů a koncentrátů, které mohou být zneužitelné pro svoji toxicitu.

Narušení prvků tohoto podsektoru se projeví především sekundárně, a to vlivem dlouhodobého nedostatku surovin pro výrobní sféru. Známkou toho by byl nárůst cen surovin a později samotný nedostatek surovin v odvětví. Z hlediska ochrany by se tento podsektor neměl podceňovat, i když se v něm nenacházejí prvky přitahující pozornost teroristů.

6.3 Kritická infrastruktura v Německu

Spolková republika Německo (Obrázek 9: Vlajka Německa¹⁴) patří mezi jednu z hospodářsky nejvyspělejších zemí Evropy. Aktivně se angažuje v evropské i celosvětové politice. Území Německa čelí především nevojenským hrozbám jako terorismus, živelní pohromy, havárie a narušení kritické infrastruktury.

Obrázek 9: Vlajka Německa

Vývoj kritické infrastruktury

Podle základního zákona (ústavy) Spolkové republiky Německo je hlavním úkolem státu zajistit veřejný pořádek a bezpečnost a základní životní potřeby pro obyvatelstvo.

Otázkou ochrany kritické infrastruktury se vláda Německa začala zabývat koncem roku 1990. Ochranu kritické infrastruktury řadí mezi klíčové prvky státní bezpečnosti související s připraveností systému. Jednou z priorit národní bezpečnostní politiky je především ochrana informační infrastruktury.⁵¹

V roce 1997 byla ministrem vnitra založena mezíresortní pracovní skupina pro kritické infrastruktury AG KRITIS. Je složena ze zástupců ministerstev a řídicího výboru. AG KRITIS koordinuje strategický vývoj a uskutečňování opatření v oblasti kritické infrastruktury.⁵¹

⁵¹ **BRUNNER, Elgin a Manuel SUTER.** *International CIIP Handbook 2008/2009: An Inventory of 25 National and 7 International Critical Information Infrastructure Protection Policies* [online]. Zurich, 2008 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.css.ethz.ch/publications/pdfs/CIIP-HB-08-09.pdf>>.

V roce 2005 byly vydány dva klíčové dokumenty pro oblast kritické infrastruktury. „*Národní plán ochrany informační infrastruktury*“⁵² byl schválen v říjnu roku 2005 Spolkovým kabinetem. Má stanoveny 3 strategické cíle: prevence, reakce a nepřetržitost. S „*Národním plánem ochrany informační infrastruktury*“ úzce souvisí tzv. „*Prováděcí plán ochrany kritické infrastruktury*“⁵³ ustanovený v roce 2007. V tomto dokumentu je definována kritická infrastruktura a její sektory. Druhým dokumentem je „*Ochrana kritické infrastruktury – základní Koncepce ochrany*“⁵⁴. Cílem této koncepce je snížit zranitelnost kritických infrastruktur a zaměřuje se na budování souvisejících organizačních, personálních a technických opatření. Na tento dokument navázal v lednu roku 2008 jiný dokument s názvem „*Ochrana kritické infrastruktury – Řízení rizik a krizového řízení*“⁵⁵. Tato příručka pomáhá provozovatelům kritických infrastruktur identifikovat rizika, provést preventivní opatření a vypořádat se s krizí co nejefektivněji.

V červnu roku 2009 schválilo Ministerstvo vnitra „*Národní strategii ochrany kritické infrastruktury*“⁵⁶. Ta shrnuje cíle a záměry vlády, které jsou již zahrnuty například v „*Národním plánu ochrany informační infrastruktury*“.

Kritická infrastruktura

Kritická infrastruktura v Německu se řadí mezi jednu z nejvyspělejších kritických infrastruktur Evropy a uplatňuje pokročilý systém ochrany národní kritické infrastruktury.⁸

⁵² **Bundesministerium des Innern.** *Nationalen Plan zum Schutz der Informationsinfrastrukturen* [online]. Berlin, 2005 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://msmunir.batan.go.id/iaea2008/Reference_material/NatlStd/GER_National_Plan_for_Information_Infrastructure_Protection.pdf>.

⁵³ **Bundesministerium des Innern.** *Umsetzungsplan KRITIS des Nationalen Plans zum Schutz der Informationsinfrastrukturen* [online]. Berlin, 2007 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/EN/Broschueren/2009/kritis.pdf?__blob=publicationFile>.

⁵⁴ **Bundesministerium des Innern.** *Schutz Kritischer Infrastrukturen - Basisschutzkonzept* [online]. Berlin, 2005 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.kritis.bund.de/SharedDocs/Downloads/Kritis/EN/Baseline%20Protection%20Concept.pdf?__blob=publicationFile>.

⁵⁵ **Bundesministerium des Innern.** *Schutz Kritischer Infrastrukturen – Risiko- und Krisenmanagement. Leitfaden für Unternehmen und Behörden* [online]. Berlin, 2008 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/EN/Broschueren/Leitfaden_Schutz_kritischer_Infrastrukturen_en.pdf?__blob=publicationFile>.

⁵⁶ **Bundesministerium des Innern.** *Nationale Strategie zum Schutz Kritischer Infrastrukturen (KRITIS-Strategie)* [online]. Berlin, 2008 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.bmi.bund.de/cae/servlet/contentblob/598732/publicationFile/34423/kritis_englisch.pdf>.

V Německu je kladen důraz na skutečnost, že vláda i celá společnost jsou závislé na bezpečné infrastruktuře. Jako kritické jsou definovány ty organizace a zařízení, které by v případě selhání nebo narušení způsobily významné narušení veřejného pořádku nebo jiné nepříznivé důsledky pro velkou část obyvatelstva.⁵⁷

V „*Prováděcím plánu ochrany kritické infrastruktury*“⁵³ je **kritická infrastruktura** definována jako „organizace a zařízení mající zásadní význam pro společnost, jejichž selhání nebo poškození by způsobilo trvalý nedostatek dodávek, podstatné narušení veřejného pořádku nebo jiné dramatické následky“.

Ústředním orgánem na úseku kritické infrastruktury v Německu je Ministerstvo vnitra. Spolu s dalšími státními úřady a institucemi zodpovídá za zajištění vnitřní bezpečnosti státu a vytváří koncepci ochrany kritické infrastruktury. Těmito úřady jsou např. Spolkový úřad pro informační bezpečnost, Spolkový úřad pro civilní ochranu a pomoc při katastrofách, Spolkový kriminální úřad, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj nebo Ministerstvo obrany.⁵⁶

Německo se aktivně zapojuje a podporuje mezinárodně uznávané projekty. Aplikuje „*Směrnici Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“.

Sektory

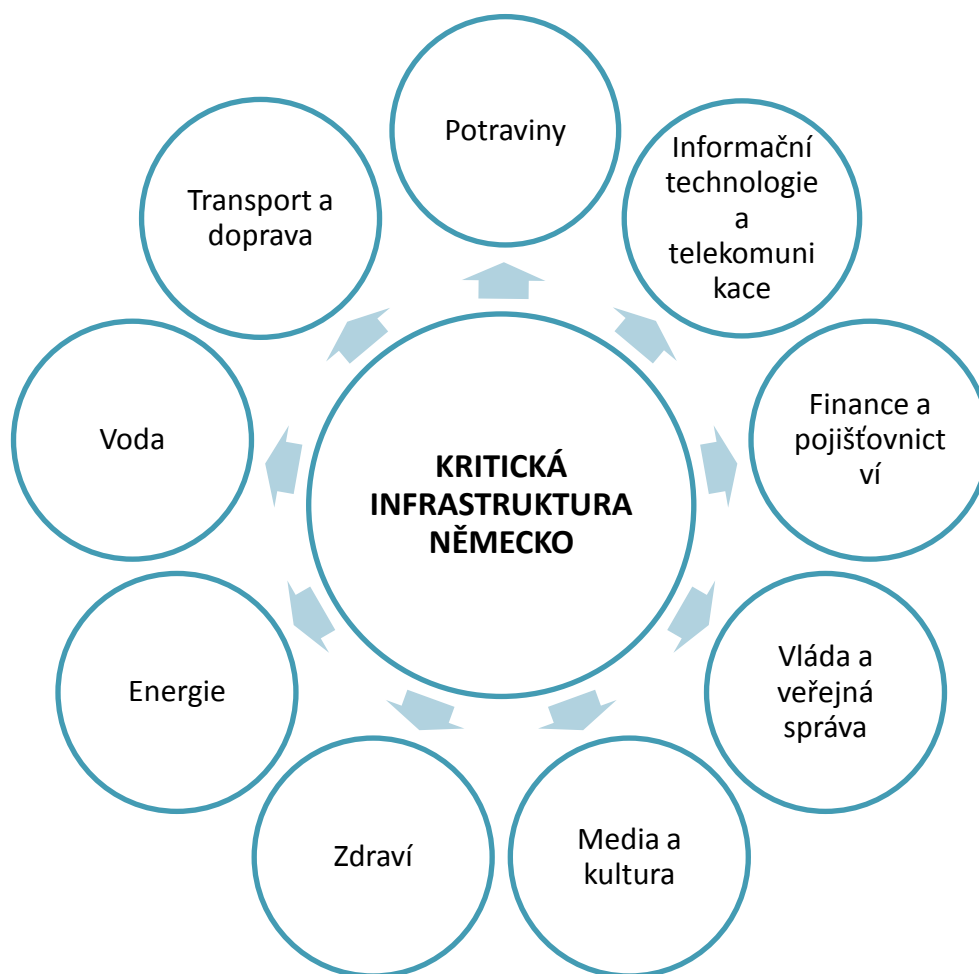
V současné době je v Německu stanoveno 9 oblastí kritické infrastruktury, které jsou považovány za klíčové pro fungování státu. Společnou iniciativou Spolkového úřadu pro civilní ochranu a pomoc při katastrofách a Spolkového úřadu pro informační bezpečnost je internetová platforma na ochranu kritické infrastruktury.⁵⁸ V příloze (PŘÍLOHA Č. 5) jsou uvedeny tyto sektory.

Sektor doprava a sektor energie nejsou rozebírány příliš do podrobností. Kritická infrastruktura v Německu je velice vyspělá a sektory se podobají sektorům v ČR a Slovenské republice.

⁵⁷ **GORDON, Kathryn a Maeve DION.** *Protection of 'Critical Infrastructure' and the Role of Investment Policies Relating to National Security* [online]. Paris: OECD, 2008 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.oecd.org/dataoecd/2/41/40700392.pdf>>.

⁵⁸ *Internet platform on Critical Infrastructure Protection* [online]. 2011-2012 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.kritis.bund.de/SubSites/Kritis/EN/Home/home_node.html>.

Obrázek 10 schematicky znázorňuje sektory kritické infrastruktury.

Obrázek 10: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v Německu

DOPRAVA

Základním předpokladem moderní ekonomiky je funkční a výkonný dopravní systém. V důsledku globalizace výroby a prodeje a rychlého rozvoje mezinárodní osobní přepravy se dopravní infrastruktura stává klíčovým prvkem pro zásobování státu a společnosti zbožím a službami.

Pokud by došlo k narušení nebo zničení dopravní infrastruktury, následky by zasáhly i ostatní sektory kritické infrastruktury. Zvláště by se poškození této infrastruktury dotklo hospodářství (zpoždění ve výrobě a dodávkách zboží, dostupnost personálu).

Tento sektor se dělí na 6 podsektorů⁵⁸:

- a) Letecká doprava
- b) Námořní doprava
- c) Vnitrozemská vodní doprava
- d) Železniční doprava
- e) Silniční doprava
- f) Logistika

ENERGIE

Dodávky energií patří mezi klíčovou oblast kritické infrastruktury. V případě jejího poškození nebo dokonce zničení následky zasáhnou přímo další sektory kritické infrastruktury (i stát, ekonomiku a společnost). Masivní narušení dodávek energií nelze zcela vyloučit a proto je nezbytné tyto prvky kritické infrastruktury označit. Toto opatření sníží rozsah a následky dané situace, čímž dojde i ke snížení zranitelnosti společnosti.

Pro případ bezprostředního nebezpečí nebo narušení dodávek energií přijala vláda „Zákon o zajištění dodávek energií“, „Nařízení k zajištění dodávek elektrické energie v dodavatelské krizi“, „Zákon o vytváření zásob ropy a ropných produktů“ a „Nařízení o zajištění dodávek zemního plynu“.⁵⁸

6.4 Kritická infrastruktura v Polsku

Polsko (Obrázek 11: Vlajka Polska¹⁴) je v současnosti prezentováno jako politicky i bezpečnostně stabilní prostor. Přes území Polska probíhá transport ropy a plynu z Ruska a Asie do západní Evropy. Mezi závažná rizika v Polsku patří terorismus, extremismus, havárie, poruchy v zásobování (mohou být způsobeny narušením prvku kritické infrastruktury) atd.

Obrázek 11: Vlajka Polska

Vývoj kritické infrastruktury

Potřeba ochrany důležitých objektů byla zahrnuta do polského právního řádu roku 1967 „zákonem o všeobecných povinnostech obrany Polské republiky“.⁵⁹

⁵⁹ **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej** [online]. Varšava, 1967 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20042412416&type=2>>.

V roce 1997 byl přijat „zákon o ochraně osob a majetku“⁶⁰. Tento zákon uvádí prostory, zařízení a vybavení podléhající povinné ochraně.

Na základě zákona⁵⁹ bylo roku 2003 schváleno „Nařízení o objektech důležitých zejména pro bezpečnost a obranu státu a jejich zvláštní ochranu“⁶¹. Nařízení poukazuje na dvě kategorie objektů – objekty vztahující se k případné obraně státu a objekty spojené s řádným fungováním státní správy (např. zařízení dopravní infrastruktury, sklady státních rezerv, přehrady) a zajištěním bezpečnosti a veřejného pořádku (např. objekty, které jsou v působnosti Ministerstva spravedlnosti nebo Policie).

V dubnu roku 2007 vstoupil v platnost „zákon o krizovém řízení“⁶², který definuje orgány odpovědné za krizové řízení, jejich činnost a odpovědnost. Je v něm uvedena i definice kritické infrastruktury. V listopadu téhož roku byla přijata „Strategie národní bezpečnosti Polska“⁶³. V ní jsou uvedeny národní a strategické zájmy v bezpečnostní oblasti, podmínky národní bezpečnosti, koncepce národní bezpečnosti a systém národní bezpečnosti.

V roce 2008 vláda založila Centrum pro bezpečnost⁶⁴. Jeho základní činností je plnění úkolů krizového řízení a ochrana kritické infrastruktury.

Rada ministrů přijala „Národní program na ochranu kritické infrastruktury“⁶⁵ v květnu roku 2010. Jeho nejdůležitějším cílem je vytvořit podmínky pro zlepšení bezpečnosti

⁶⁰ **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o ochronie osób i mienia* [online]. Varšava, 1997 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU19971140740&type=3>>.

⁶¹ **Rada ministrów.** *Rozporządzenia w sprawie obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa oraz ich szczególnej ochrony* [online]. Varšava, 2003 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20031161090&type=2>>.

⁶² **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o zarządzaniu kryzysowym z późniejszymi zmianami* [online]. Varšava, 2007 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20070890590&type=3>>.

⁶³ **Ministerstwo Obrony Narodowej.** *Strategia Bezpieczeństwa Narodowa Rzeczypospolitej Polskiej* [online]. Varšava, 2007 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.mon.gov.pl/pliki/File/zalaczniki_do_stron/SBN_RP.pdf>.

⁶⁴ **Centrum Bezpieczeństwa PL** [online]. [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.centrum.bezpieczenstwa.pl/>>.

⁶⁵ **Rada ministrów.** *Rozporządzenia w sprawie Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej* [online]. Varšava, 2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20100830541&type=2>>.

kritické infrastruktury. Hlavním úkolem tohoto programu je zabránit narušení kritické infrastruktury, kterého lze dosáhnout vytvořením preventivních opatření.

V září roku 2010 byla přijata novela „*zákona o krizovém řízení*“⁶². Zákon byl novelizován z důvodu nutnosti implementovat „*Směrnici Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“. Novela zavádí pojem EKI a pozměňuje definici kritické infrastruktury.

Kritická infrastruktura

Kritická infrastruktura hraje klíčovou roli pro fungování polského státu a života občanů. Proto je ochrana kritické infrastruktury jednou z priorit Polska.

V „*zákoně o krizovém řízení*“⁶² je **kritická infrastruktura** definována jako „systémy a jejich součásti a s nimi funkčně spojené objekty, včetně budov, vybavení, zařízení, klíčové služby pro národní bezpečnost a občanů, sloužící k zajištění řádného fungování orgánů státní správy, institucí a podnikatelů“.

Úkoly v oblasti ochrany kritické infrastruktury a krizového řízení plní Centrum pro bezpečnost. Centrum pro bezpečnost má povinnost vést seznam objektů kritické infrastruktury. Jeho hlavním úkolem je analýza a hodnocení rizik na národní i mezinárodní úrovni. Vykonává také následující úkoly⁶⁴:

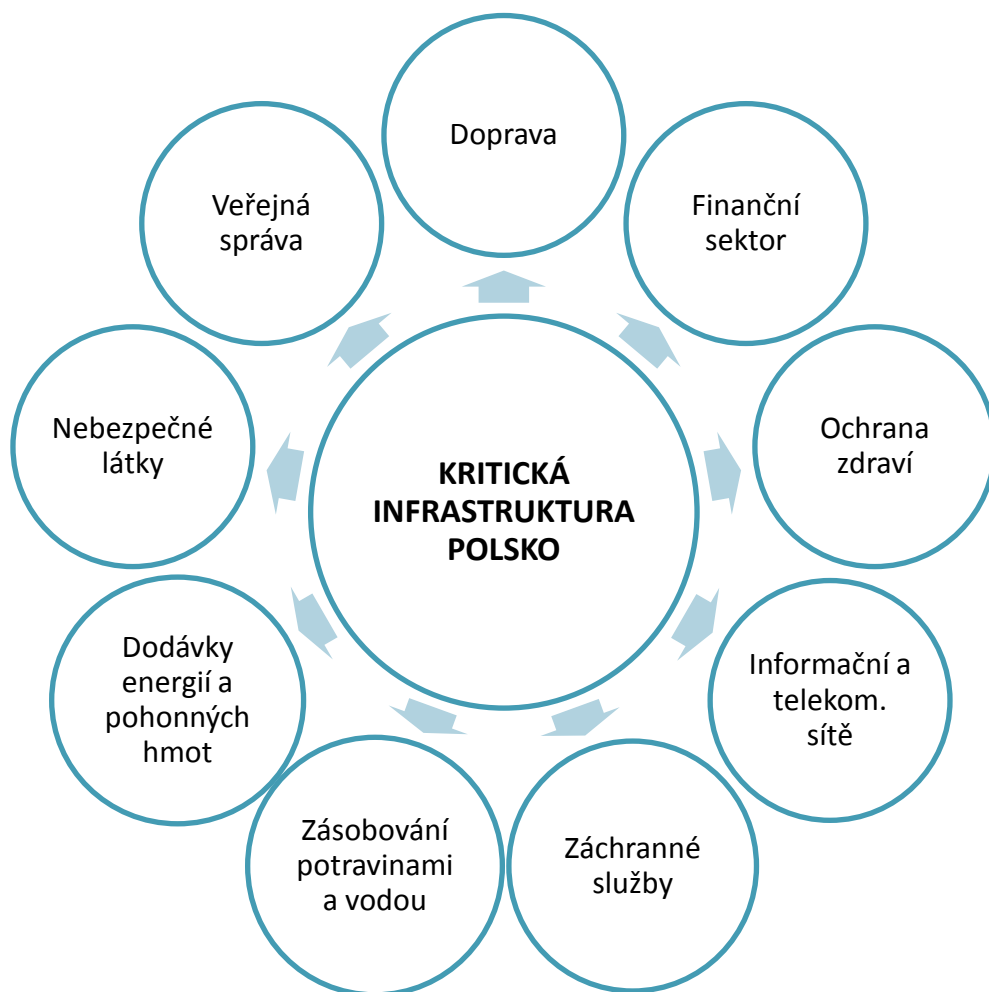
- sleduje potenciální hrozby a sestavuje katalog hrozeb,
- prevence a odstraňování následků teroristických činů,
- mezinárodní spolupráce s NATO a EU v oblasti krizového řízení,
- dohlíží na dodržování postupů při řešení krizí.

Sektory

V současné době je v Polsku stanoveno 9 oblastí kritické infrastruktury v „*zákoně o krizovém řízení*“⁶², které jsou považovány za klíčové pro fungování státu. Seznam sektorů kritické infrastruktury Polska je uveden v příloze (PŘÍLOHA Č. 6).

Obrázek 12 schematicky znázorňuje sektory kritické infrastruktury.

O Polské republice jsem neměla k dispozici dostatek materiálů pro oblast kritické infrastruktury. Podsektory v dopravě a energetice zde uvedené jsou pouze mým předpokladem. Téměř s jistotou však mohu říct, že Polsko řadí mezi své podsektory v dopravě silniční, železniční, leteckou a vodní dopravu, a mezi podsektory v energetice ropu a ropné produkty, elektřinu a plyn.

Obrázek 12: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v Polsku

DOPRAVA

Doprava je jedním z nejdůležitějších faktorů určujících hospodářský rozvoj země. Dopravní systém stimuluje národní hospodářství Polska. Pokud by došlo k narušení nebo zničení dopravní infrastruktury, následky pro hospodářství by byly obrovské.

a) Silniční doprava

Polská silniční síť je neustále rozvíjena a vylepšována. Ovšem kvalita silnic v Polsku stále nedosahuje takové kvality, jako silnice v ostatních částech Evropy.

Silniční síť se z funkčního hlediska dělí na⁶⁶:

- národní silnice,
- oblastní silnice,
- krajské silnice,
- obecní silnice.

Věřejné cesty se dle dostupnosti dělí na⁶⁶:

- veřejné komunikace,
- silnice s omezenou dostupností včetně dálnic a rychlostních silnic.

Mezi národní silnice lze zařadit dálnice, rychlostní silnice, mezinárodní komunikace, obchvaty, hraniční přechody, cesty vojenského významu apod.

Silniční doprava v Polsku hraje velmi důležitou roli, protože absolutní většina zboží je přepravována nákladními automobily. Proto se silniční doprava řadí mezi klíčové prvky pro zásobování státu zbožím a službami. Zároveň se však řadí mezi nejslabší subsystémy polského hospodářství. Největší slabinou je špatná kvalita zpevněných komunikací.

b) Železniční doprava

Železniční infrastrukturou se rozumí železnice a další stavby a zařízení, určené pro správu a provoz osobní a nákladní železniční přepravy.⁶⁷

Z celkové dopravy železnice přepravují asi 15% zboží a 30% cestujících.

Provozovatelem železniční dopravy jsou Polské státní dráhy. Jsou největší polskou železniční společností a zahrnují mnoho dalších společností, jako např. Polské státní dráhy železniční linky, Polské státní dráhy Cargo, Polské státní dráhy Intercity, Energetika, Telekom.

Výhodou železniční dopravy je možnost přepravovat velké náklady na dlouhé vzdálenosti a nízké provozní náklady. Nevýhodou je nízká rychlost vlaků.

⁶⁶ **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o drogach publicznych z późniejszymi zmianami* [online]. Varšava, 1985 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20070190115&type=3>>.

⁶⁷ **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o transporcie kolejowym* [online]. Varšava, 2003 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20070160094&type=3>>.

Většina železničních tratí je ve špatném technickém stavu. To má za následek nízkou provozní rychlost vlakových souprav. Železniční síť není dostatečně zabezpečena. Automatizace, zabezpečovací zařízení a aktivní ochrana na železničních přejezdech není dostačující.

c) Letecká doprava

Letecká doprava je nejmodernějším a nejrychleji se rozvíjejícím druhem dopravy. Vyžaduje však vysoké investice a kvalifikovaný personál.

Oproti silniční a železniční dopravě je poměrně moderní a příliš se neliší od evropských standardů.

d) Vodní doprava

Vnitrozemská i námořní vodní doprava v Polsku je poměrně dobře vyvinutá. Vnitrozemské vodní cesty mají okrajový význam v dopravním systému. Důvodem je špatný technický stav vodních toků a velikost retenčních nádrží. Nedílnou součástí vnitrozemské vodní dopravy jsou přístavy. Na polském území jsou 4 přístavy, které mají zásadní význam pro národní hospodářství (Gdaňsk, Gdyně, Štětín a Svinoúšť).

Technické parametry a stav vodní infrastruktury neodpovídá požadavkům moderní doby. Hloubka doků je nedostatečná a ostatní prvky vodní infrastruktury jsou značně znehodnoceny.

ENERGETIKA

Prioritou v oblasti energetiky je zajištění stabilní a nepřetržité dodávky energií. V rámci národní bezpečnosti je nezbytné vytvořit náhradní způsoby získávání elektrické energie.

Do tohoto sektoru se s největší pravděpodobností řadí podsektory ropa a ropné produkty, elektřina a plyn.

„*Strategie národní bezpečnosti Polska*“ v energetické oblasti předpokládá úzkou spolupráci s producenty zemního plynu a ropy v Severním a Norském moři. Trvalá funkčnost plynovodů ze Skandinávie je v zájmu Polské republiky i celé EU. Výstavba terminálu LNG (*liquefied natural gas*, doslova: zkapalněný zemní plyn) ve Svinoúšti bude poskytovat nezbytnou diverzifikaci dodávek plynu do Polska. Výstavba terminálu by měla být dokončena v polovině roku 2014.⁶³

7 KOMPARACE KRITICKÝCH INFRASTRUKTUR VYBRANÝCH STÁTŮ EVROPSKÉ UNIE

V této kapitole bude porovnán přístup řešení kritické infrastruktury ve vybraných státech EU, kterými jsou ČR, Slovensko, Německo a Polsko. Komparace se bude především týkat odvětví energetiky a dopravy, za které se jednotlivé členské státy EU zodpovídají Evropské komisi. Srovnání bude provedeno na základě „*Směrnice Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“. Tato kapitola poukazuje na to, že každý stát má nějakou úroveň ochrany kritické infrastruktury, ale v těchto státech existuje podobné i různé pojetí kritické infrastruktury a prvky kritické infrastruktury.

7.1 Porovnání legislativy

V EU neexistuje zákon, přímo týkající se kritické infrastruktury. Základní dokument upravující oblast kritické infrastruktury je „*Zelená kniha o EPCIP*“¹⁰, která je jakýmsi východiskem k řešení EKI. Všechny členské státy by měly mít vytvořeny Národní programy na ochranu kritické infrastruktury.

Ani v ČR není kritická infrastruktura řešena přímo vlastním zákonem. Pro oblast kritické infrastruktury je základním dokumentem novela „*zákona o krizovém řízení*“² z roku 2010, v níž je oblast kritické infrastruktury definována. K provedení tohoto zákona bylo vydáno „*Nářízení vlády o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury*“³⁹. Od roku 2009 je v ČR schválen „*Národní program ochrany kritické infrastruktury*“³⁶.

Oproti tomu Národní Rada **Slovenské republiky** schválila a vydala „*zákon o kritické infrastruktuře*“⁴⁶. Ten vymezuje základní pojmy v této oblasti, organizaci a působnost orgánů státní správy, povinnosti provozovatelů, postupy bezpečnostního plánu a sektory kritické infrastruktury. V roce 2007 byl zpracován „*Národní program pro ochranu a obranu kritické infrastruktury Slovenské republiky*“⁴⁵.

Neukotvení kritické infrastruktury v zákoně, ale v jiných souvisejících předpisech, není nijak neobvyklé. Kritická infrastruktura je ukotvena pomocí národních plánů na její vytvoření a ochranu ve většině zemí. Příkladem je **Německo**, kde je oblast kritické infrastruktury definována v „*Prováděcím plánu ochrany kritické infrastruktury*“⁵³. V roce 2009 byla schválena „*Národní strategie ochrany kritické infrastruktury*“⁵⁶.

V Polsku je kritická infrastruktura nepříliš podrobně řešena v „*krizovém zákoně*“⁶². V roce 2010 byl přijat „*Národní program na ochranu kritické infrastruktury*“⁶⁵.

Z výše uvedeného vyplývá, že není nutné kritickou infrastrukturu zakomponovat přímo do zákonů. Většina států vychází z jiných dokumentů, které se kritickou infrastrukturou zabývají. Podle mého názoru by však ukotvení oblasti kritické infrastruktury v zákoně nemělo negativní dopad. Ba naopak, zákony je nutné dodržovat, což by pro oblast kritické infrastruktury nebylo na škodu. Především odpovědnost za správu a chod objektů kritických infrastruktur a financování by bylo zákonem řešeno.

7.2 Porovnání pojetí kritické infrastruktury

V definici kritické infrastruktury se odrážejí zkušenosti států, proto se definice v jednotlivých státech liší.

Podle „*Směrnice Rady EU*“¹ platí v EU následující definice: „Kritickou infrastrukturou se rozumí prostředky, systémy a jejich části nacházející se v členském státě, které jsou zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, zdraví, bezpečnosti, zabezpečení nebo dobrých hospodářských či sociálních podmínek obyvatel a jejichž narušení nebo zničení by mělo pro členský stát závažný dopad v důsledku selhání těchto funkcí“.¹

Definice kritické infrastruktury v ČR podle „*krizového zákona*“²: „Kritickou infrastrukturou se rozumí prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.“

Na Slovensku definuje kritickou infrastrukturu „*zákon o kritické infrastruktuře*“⁴⁶: „Kritickou infrastrukturou se rozumí systém, který se člení na sektory a prvky“. Podle jiné definice, definice Ministerstva vnitra Slovenské republiky⁴⁴, je kritická infrastruktura: „Ta část národní infrastruktury (vybrané organizace a instituce, objekty, soustavy, zařízení, služby a systémy), jejíž zničení nebo nefunkčnost v důsledku působení rizikového faktoru způsobí ohrožení nebo narušení politického a hospodářského chodu státu nebo ohrožení života a zdraví obyvatelstva“.

Německo definuje kritickou infrastrukturu takto: „Kritická infrastruktura jsou organizace a zařízení mající zásadní význam pro společnost, jejichž selhání nebo poškození by způsobilo trvalý nedostatek dodávek, podstatné narušení veřejného pořádku nebo jiné dramatické následky“⁵³.

Definice kritické infrastruktury **Polska** podle „*zákona o krizové řízení*“⁶² zní: „Kritickou infrastrukturou se rozumí systémy a jejich součásti a s nimi funkčně spojené objekty, včetně budov, vybavení, zařízení, klíčové služby pro národní bezpečnost a občanů, sloužící k zajištění řádného fungování orgánů státní správy, institucí a podnikatelů“.

Z těchto definic je zřejmé, že přestože se státy EU liší rozlohou, počtem obyvatel, politikou atd., v pojetí kritické infrastruktury se téměř shodují. Nebereme-li v potaz odlišnosti v použitých slovech a souslovích, shodují se na tom, že kritickou infrastrukturou jsou důležité elementy, které zajišťují základní chod společnosti po vzniku krizové situace. Tyto prvky je třeba chránit a v případě jejich selhání zabezpečit jejich náhradu, díky které budou zajištěny základní potřeby. Základním rozdílem je to, že jednotlivé členské státy dbají o ochranu národní kritické infrastruktury. Kdežto EU dbá o ochranu EKI, tedy o ochranu kritické infrastruktury, jejíž narušení nebo zničení bude mít dopad pro dva nebo více členských států EU. To ovšem neznamená, že EU by nepomohla svým členským státům při závažných problémech. Pouze tato situace nebude brána jako narušení EKI.

7.3 Porovnání odpovědnosti

Za zahraniční a obrannou politiku, tedy i za kritickou infrastrukturu, v EU odpovídá Rada EU.

V ČR mají za jednotlivé oblasti kritické infrastruktury odpovědnost jednotlivá ministerstva dle své působnosti a ústřední správní úřady. Za problematiku ochrany kritické infrastruktury zodpovídá Výbor pro civilní nouzové plánování, který je stálým pracovním orgánem Bezpečnostní rady státu ČR, a který je v gesci Ministerstva vnitra.

Na Slovensku vykonává státní správu v oblasti kritické infrastruktury vláda Slovenské republiky, Ministerstvo vnitra Slovenské republiky a další ústřední orgány.

Ústředním orgánem na úseku kritické infrastruktury v Německu je Ministerstvo vnitra. Spolu s dalšími státními úřady (např. Spolkový úřad pro civilní ochranu a pomoc při katastrofách) a institucemi zodpovídá za zajištění vnitřní bezpečnosti státu a vytváří koncepci ochrany kritické infrastruktury. Meziresortní pracovní skupina pro kritické infrastruktury AG KRITIS koordinuje strategický vývoj a uskutečňování opatření v oblasti kritické infrastruktury.

Úkoly v oblasti ochrany kritické infrastruktury a krizového řízení v Polsku plní Centrum pro bezpečnost.

Z hlediska zodpovědnosti v oblasti kritické infrastruktury je organizace téměř všude stejná. Za kritickou infrastrukturu je většinou zodpovědné některé z ministerstev. Odpovědnost za sektory kritické infrastruktury mají jednotlivá ministerstva podle jejich zaměření.

Objekty kritické infrastruktury jsou ve většině zemí majetkem soukromých subjektů. Proto by spolupráce mezi veřejnou správou a soukromým sektorem měla být provázaná a organizovaná.

7.4 Porovnání sektorů

Jak již bylo řečeno, sektory kritické infrastruktury nejsou ve všech státech totožné. Většina oblastí kritické infrastruktury je stejná, v daných státech některé oblasti chybí a jiné přebývají. To je důsledkem různých priorit ochrany určitých zařízení a systémů v daných státech.

V následující tabulce (Tabulka 1) jsou znázorněny sektory ve vybraných státech EU (EU, ČR, Slovensko, Německo, Polsko). Tabulka poukazuje na podobnosti a odlišnosti v rozdělení kritických infrastruktur do sektorů v daných státech. Názvy jednotlivých odvětví se mohou u daných států lišit, ale ve své podstatě jsou stejné. Porovnání je provedeno na základě sektorů kritické infrastruktury uvedených v „Zelené knize o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury“.

Tabulka 1: Sektory kritické infrastruktury ve vybraných zemích^{2 10 46 58 62}

Sektor	Stát				
	EU	ČR	Slovensko	Německo	Polsko
Energetika	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
	<i>Energetika</i>	<i>Energetika</i>	<i>Energetika</i>	<i>Energie</i>	<i>Dodávky energií a pohonných hmot</i>
Informační a komunikační technologie	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
	<i>Informační a komunikační technologie</i>	<i>Komunikační a informační systémy</i>	<i>Informační a komunikační technologie</i> <i>Elektronická komunikace</i>	<i>Informační technologie a telekomunikace</i>	<i>Informační a telekomunikační sítě</i>
Voda	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
	<i>Voda</i>	<i>Vodní hospodářství</i>	<i>Voda a atmosféra</i>	<i>Voda</i>	<i>Zásobování potravinami</i>

Potraviny	ANO <i>Potraviny</i>	ANO <i>Potravinářství a zemědělství</i>	NE	ANO <i>Potraviny</i>	<i>a vodou</i>
Zdraví	ANO <i>Zdraví</i>	ANO <i>Zdravotní péče</i>	ANO <i>Zdravotnictví</i>	ANO <i>Zdraví</i>	ANO <i>Ochrana zdraví</i>
Finanční sek- tor	ANO <i>Finanční sek- tor</i>	ANO <i>Bankovní a finanční sektor</i>	NE	ANO <i>Finance a pojišťovnictví</i>	ANO <i>Finanční sektor</i>
Veřejný a právní po- řádek a bezpečnost	ANO <i>Veřejný a právní pořá- dek a bezpečnost</i>	ANO <i>Veřejná sprá- va</i>	NE	ANO <i>Vláda a veřejná správa</i>	ANO <i>Zajištění kontinu- ity veřejné správy</i>
Civilní správa	ANO <i>Civilní správa</i>	ANO <i>Nouzové služby</i>	NE	NE	ANO <i>Záchrané služby</i>
Doprava	ANO <i>Doprava</i>	ANO <i>Doprava</i>	ANO <i>Doprava</i>	ANO <i>Transport a doprava</i>	ANO <i>Doprava</i>
Chemický a jaderný průmysl	ANO <i>Chemický a jaderný prů- mysl</i>	NE	NE	NE	ANO <i>Chemické a radioaktivní látky</i>
Vesmír a výzkum	ANO <i>Vesmír a výzkum</i>	NE	NE	NE	NE
Pošta	NE	ANO <i>Komunikační a informační systémy</i>	ANO <i>Pošta</i>	NE	NE
Průmysl	ANO <i>Chemický a jaderný prů- mysl</i>	NE	ANO <i>Průmysl</i>	NE	NE
Média a kultura	NE	NE	NE	ANO <i>Média a kultura</i>	NE

Provedený rozbor ukázal, že velmi podobné jsou si především tyto sektory kritické infrastruktury:

- energetika,
- informační a komunikační technologie,
- vodní hospodářství,
- potraviny,
- zdravotní péče,
- finanční sektor,
- veřejná správa a nouzové služby,
- doprava,

Tato odvětví jsou zastoupena téměř ve všech kritických infrastrukturách vybraných států.

Z analýzy také vyplývá, že přestože jsou vybrané státy členskými zeměmi EU, v rozdělení kritické infrastruktury do sektorů se neshodují.

7.5 Porovnání sektorů dopravy a energetiky

Každý členský stát se zodpovídá Evropské komisi za EKI ve dvou odvětvích, odvětví dopravy a odvětví energetiky.

Vybrané státy implementovali do svého právního řádu „*Směrnici Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu*“.

DOPRAVA

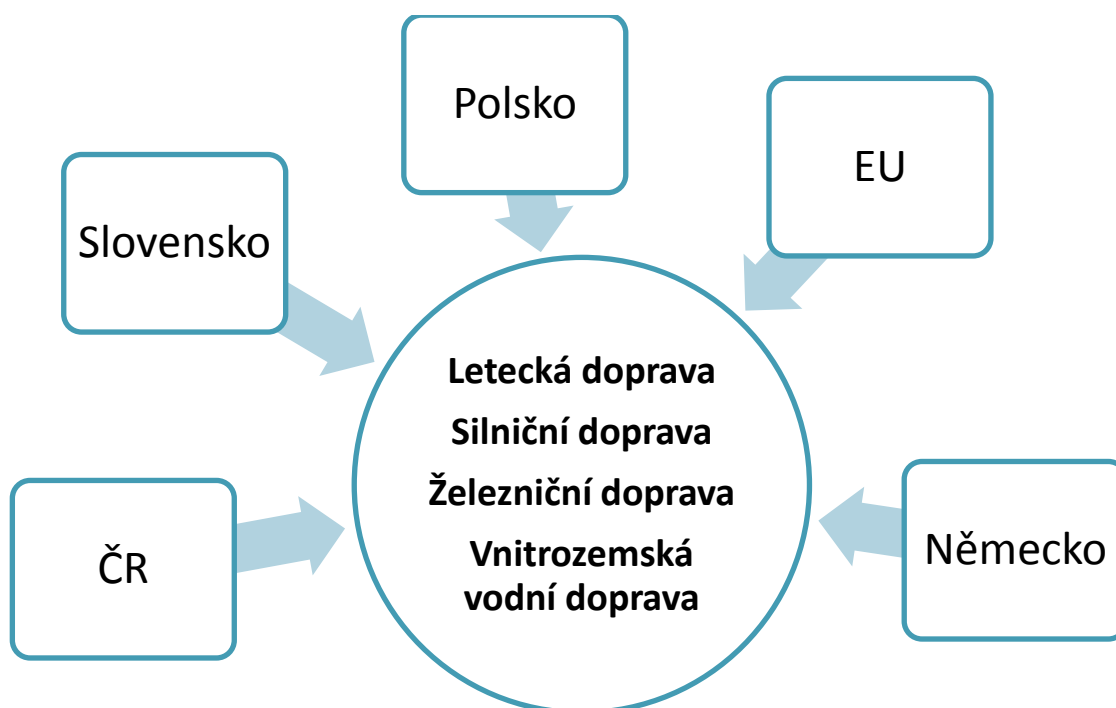
Doprava má ve všech státech funkci pro hospodářský rozvoj země a pro zajištění sociálních potřeb obyvatelstva. Při narušení nebo zničení dopravní infrastruktury by následky zasáhly i ostatní sektory kritické infrastruktury. Součástí tohoto sektoru ve všech vybraných státech jsou tyto druhy dopravy (v závorce jsou vždy uvedeny prvky kritické infrastruktury):

- silniční (dálnice, rychlostní silnice, mosty a tunely),
- železniční (významné železniční uzly, komplexy řízení železničního provozu, železniční mosty a tunely, vlaky přepravující nebezpečné látky),
- letecká (letištní haly, řídicí prvky letového provozu a sklady provozních kapalin),

- vnitrozemská vodní (přístavy, významné vodní cesty a rozvod elektrické sítě v rámci přístavů).

V EU, Německu a Polsku navíc do tohoto sektoru patří i doprava námořní. Z toho vyplývá, že vybrané státy se v členění dopravní infrastruktury shodují. Námořní dopravu pak řeší pouze státy, které mají přístup k moři. Německo má navíc zařazeno do sektoru dopravy pododvětví logistika.

Obrázek 13 znázorňuje shodné podsektory kritické infrastruktury ve vybraných státech EU.

Obrázek 13: Shodné podsektory dopravní infrastruktury ve vybraných státech

ENERGETIKA

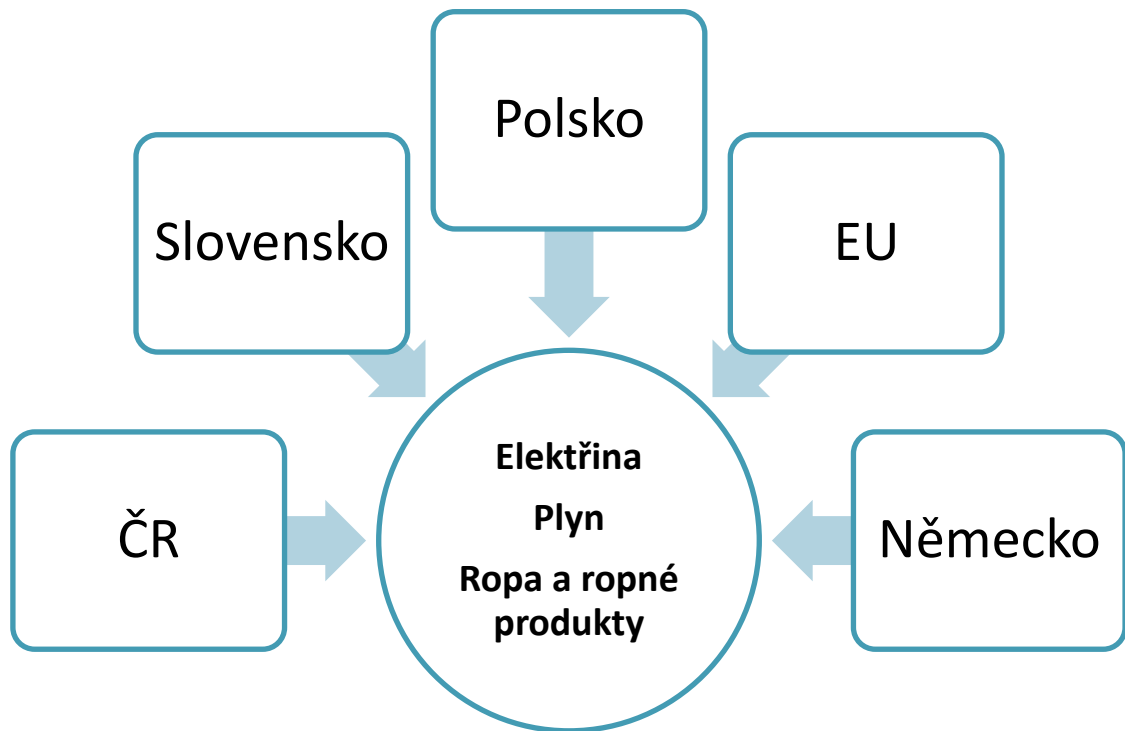
Energetika se ve všech zemích řadí mezi klíčové oblasti kritické infrastruktury. Stejně jako u dopravního sektoru bude mít narušení nebo zničení prvku kritické infrastruktury také následky pro ostatní sektory.

Ve všech vybraných státech tento sektor zahrnuje (v závorce jsou vždy uvedeny prvky kritické infrastruktury):

- elektřinu (přenosové soustavy, distribuční soustavy, objekty elektráren, transformátory, stožáry),

- plyn (přepravní a distribuční soustavy, zásobníky, kompresorové stanice, objekty těžební sítě),
- ropu a ropné produkty (přepravní a distribuční soustavy, přečerpávací stanice, zásobníky, rafinérie, dispečerská pracoviště).

V některých státech se rozdělení lehce liší. Slovensko řadí do sektoru energetika také hornictví a hutnictví, ČR navíc tepelnou energii. Shodná pododvětví jsou znázorněna na obrázku (Obrázek 14).

Obrázek 14: Rozdělení podsektoru energetika ve vybraných státech

Navíc všechny státy jsou členy Mezinárodní energetické agentury. Hlavním úkolem této organizace je prevence přerušení zásob ropy a řešení ropných krizí uvolněním nouzových zásob ropy.

8 SHRNUTÍ PRÁCE A ZÁVĚR

V této práci byla představena oblast kritické infrastruktury vybraných států, její vývoj, pojetí a sektory. Je nezbytné chránit kritickou infrastrukturu funkční, protože stát nechrání pouze svůj zájem, ale hlavně zájmy občanů (životy, zdraví, majetek, životní prostředí).

Z práce jasně vyplývá, že kritická infrastruktura je klíčovým prvkem fungování státu a zabezpečuje základní lidské potřeby v krizových situacích.

Historie vývoje kritické infrastruktury je stále otevřenou kapitolou a v budoucnosti se předpokládá její další vývoj, aby ochrana těchto objektů byla co nejúčinnější. Vývoj lze předpokládat z hlediska legislativy i struktury kritické infrastruktury.

Kritická infrastruktura je dnes běžně užívaným pojmem. Definice kritické infrastruktury se sice liší, ale jejich podstata je stejná – jde o životně důležitou infrastrukturu. Pojetí kritické infrastruktury ve vybraných státech je blíže rozebráno v kapitole 6. Z porovnání vyplynulo, že v rámci vybraných států EU je pojetí kritické infrastruktury téměř totožné. Odlišnosti jsou dány zkušenostmi a prioritami v daném státu. Například ČR klade důraz na ochranu před živelními pohrami a Německo na ochranu informačních technologií. Z komparace legislativy vyplývá jediné a to, že vybrané země EU by měly legislativu v oblasti kritické infrastruktury ucelit a sjednotit. Sektory kritické infrastruktury vybraných států si jsou velmi podobné. Prvky kritické infrastruktury je třeba co nejvíce chránit. Účinné ochrany lze docílit vylepšováním technického vybavení, režimovými opatřeními a fyzickou ochranou.

Dle mého názoru je kritická infrastruktura daných zemí řešena dobře. Jedinou výtkou je neukotvení kritické infrastruktury v právním řádu. Pouze Slovensko má „*zákon o kritické infrastruktuře*“. V tomto ohledu by se měly členské země EU sjednotit.

Z výše uvedeného vyplývá, že vytyčených **cílů** v úvodu této práce **bylo dosaženo**. V kapitole Komparace kritických infrastruktur vybraných států Evropské unie bylo porovnáno pojetí kritické infrastruktury v EU, ČR, Slovensku, Německu a Polsku. Pojetí kritické infrastruktury je v daných státech téměř totožné. V této kapitole jsem také provedla porovnání způsobů aplikace „*Směrnice Rady Evropské unie č. 2008/114/ES*“ v daných státech. Porovnání se týkalo především sektoru dopravy a energetiky. Rozdělení do podsektorů je ve všech zemích velice podobné. Závisí to především na znalostech a zkušenostech jednotlivých států. Jako opatření pro zlepšení pojetí kritické infrastruktury navrhuji zakotvení kritické infrastruktury do právního řádu.

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1: Elektrické vedení	7
Obrázek 2: Světové obchodní centrum.....	10
Obrázek 3: Vlajka EU.....	12
Obrázek 4: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v Evropské unii.....	15
Obrázek 5: Vlajka ČR.....	16
Obrázek 6: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v České republice.....	21
Obrázek 7: Vlajka Slovenska	25
Obrázek 8: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů ve Slovenské republice	28
Obrázek 9: Vlajka Německa.....	35
Obrázek 10: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v Německu	38
Obrázek 11: Vlajka Polska	39
Obrázek 12: Schéma rozčlenění kritické infrastruktury do sektorů v Polsku	42
Obrázek 13: Shodné podsektory dopravní infrastruktury ve vybraných státech.....	51
Obrázek 14: Rozdělení sektoru energetika va vybraných státech	52
 Tabulka 1: Sektory kritické infrastruktury ve vybraných zemích	 48

SEZNAM ZKRATEK

BRS	Bezpečnostní rada státu ČR
ČR	Česká republika
EKI	Evropská kritická infrastruktura
EPCIP	European Programme for Critical Infrastructure Protection – Evropský program na ochranu kritické infrastruktury
EU	Evropská unie
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
MV – GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
NATO	The North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická aliance
VCNP	Výbor pro civilní nouzové plánování ČR
USA	The United States of America – Spojené státy americké

SEZNAM PŘÍLOH

- PŘÍLOHA Č. 1 Směrnice Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu
- PŘÍLOHA Č. 2 Sektory kritické infrastruktury EU
- PŘÍLOHA Č. 3 Sektory kritické infrastruktury České republiky
- PŘÍLOHA Č. 4 Sektory kritické infrastruktury Slovenské republiky
- PŘÍLOHA Č. 5 Sektory kritické infrastruktury Německa
- PŘÍLOHA Č. 6 Sektory kritické infrastruktury Polska

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] **Komise Evropských společenství.** *Směrnice Rady EU 2008/114/ES o určování a označování evropské kritické infrastruktury a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu* [online]. Brusel, 2008 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:345:0075:0082:CS:PDF>>.
- [2] **Parlament ČR.** *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.* Praha, 2000.
- [3] **Parlament ČR.** *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.* Praha, 2000.
- [4] **SOVEKO PLAST, s.r.o.** *Infrastruktura* [online]. 2009 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.roveko.cz/web/slovník/word_66/infrastruktura.aspx>.
- [5] **Parlament ČR.** *Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.* Praha, 2000.
- [6] **Rechargenews.** *Politics* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.rechargenews.com/multimedia/archive/00041/power_lines_41753b.jpg>.
- [7] **Parlament ČR.** *Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.* Praha, 2006.
- [8] **ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Pavel ŠENOVSKÝ.** *Ochrana kritické infrastruktury.* 1. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007, 141 s. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-025-8.
- [9] **MV – GŘ HZS ČR.** *Podklady pro zabezpečení kritické infrastruktury ČR.* Praha, 2002.
- [10] **Komise Evropských společenství.** *Zelená kniha o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury* [online]. KOM(2005)0576 v konečném znění. Brusel, 2005 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/com/2005/com2005_0576cs01.pdf>.
- [11] **BÍLEK, Martin.** *Problematika kritické infrastruktury* [online prezentace]. Praha : FSV, UK, 2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://ceses.cuni.cz/CESES-70-version1-KI_Bilek.pdf>.
- [12] **Komise Evropských společenství.** *Sdělení Komise o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury* [online]. KOM(2006)0786 v konečném znění. Brusel, 2006 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0786:FIN:CS:PDF>>.
- [13] **MOZGA, Jaroslav.** *Kritická infrastruktura a veřejná správa. The Science for Population Protection* [online]. 2008, č. 1 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.population-protection.eu/attachments/036_vol0_mozga.pdf>.
- [14] *Lidovky.cz.* [online]. 2009 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://i.lidovky.cz/09/092/lnal/GLU2db65e_NY3.jpg>.

- [15] **The White House.** *Presidential Decision Directive 63* [online]. 1998 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://csrc.nist.gov/drivers/documents/paper598.pdf>>.
- [16] **KOVAŘÍK, J.** *Kritická infrastruktura a ochrana obyvatelstva*, In: Ochrana obyvatel, 2007, Ochrana kritické infrastruktury. ISBN: 80-86634-51-5.
- [17] **Evropské fondy.eu.** *Evropské fondy – aneb, jak rychle získat peníze z Evropských fondů* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.evropske-fondy.eu/>>.
- [18] **Europa.** Portál Evropské unie. *Základní informace o Evropské unii* [online]. [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/about-eu/basic-information/index_cs.htm>.
- [19] **Rada EU.** *Usnesení ze dne 18. prosince 2009 o společném evropském přístupu k bezpečnosti sítí a informací* [online]. 2009/C 321/01. Brusel, 2009 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:321:0001:0004:CS:PDF>>.
- [20] **Evropská komise.** *Experti EU a USA jednali o ochraně kritické infrastruktury* [online]. 2010 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/10241_cs.htm>.
- [21] **Komise Evropských společenství.** *Sdělení Komise o ochraně kritické informační infrastruktury* [online]. KOM(2011)0163 v konečném znění. Brusel, 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0786:FIN:CS:PDF>>.
- [22] **Vlajky a prapory.** *Vlajky státní a privátní* [online]. 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlajky-prapory.cz/wp-content/uploads/cz.gif>>.
- [23] **BLÁHA, Klement.** *Ochrana obyvatelstva I.: doplňkové texty pro posluchače kombinované formy studia studijního programu „Ochrana obyvatelstva“ studijního oboru „Ochrana obyvatelstva se zaměřením na CBRNE“* [online]. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.zsf.jcu.cz/structure/departments/kra/informace-pro-studenty/ucebni_texty/ochrana-obyvatelstva-se-zamerenim-na-cbrne-aplikovana-radiobiologie-a-toxikologie-krizova-radiobiologie-a-toxikologie/ochrana-obyvatelstva-ii.doc>.
- [24] **BRS.** *Usnesení ze dne 5. října 2000 č. 123 k Návrhu strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě.* Praha, 2000.
- [25] **Vláda ČR.** *Usnesení ze dne 22. dubna 2002 č. 417 ke Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015.* Praha, 2002.
- [26] **VCNP.** *Usnesení č. 153/2002 k bodu Zpráva o národní kritické infrastruktuře a ustanovení VCNP k řešení problematiky zachování základních funkcí státu a kritické infrastruktury.* Praha, 2002.
- [27] **VCNP.** *Usnesení č. 173/2003 k bodu Projekt Analýza zabezpečení základních funkcí státu a prvků kritické infrastruktury v ČR za krizových situací.* Praha, 2003.
- [28] **VCNP.** *Usnesení č. 179/2003 k bodu Aktuální seznam subjektů kritické infrastruktury.* Praha, 2003.

- [29] **VCNP.** *Usnesení č. 222/2006 k bodu Zpráva o stavu řešení problematiky kritické infrastruktury.* Praha, 2006.
- [30] **VCNP.** *Usnesení č. 244/2007 k bodu Zpráva o řešení problematiky kritické infrastruktury.* Praha, 2007.
- [31] **BRS.** *Usnesení ze dne 3. července 2007 č. 30 ke Zprávě o řešení problematiky kritické infrastruktury v ČR.* Praha, 2007.
- [32] **Vláda ČR.** *Usnesení ze dne 25. února 2008 č. 170 k Harmonogramu dalšího postupu zpracování dokumentů Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury a Národní program ochrany kritické infrastruktury.* Praha, 2008.
- [33] **Vláda ČR.** *Usnesení ze dne 25. února 2008 č. 165 ke Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.* Praha, 2008.
- [34] **VCNP.** *Usnesení č. 315 k bodu Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury a Národní program ochrany kritické infrastruktury.* Praha, 2009.
- [35] **VCNP.** *Komplexní strategie České republiky k řešení problematiky kritické infrastruktury.* Praha, 2009.
- [36] **VCNP.** *Národní program ochrany kritické infrastruktury.* Praha, 2009.
- [37] **Vláda ČR.** *Usnesení ze dne 11. února 2008 č. 129 k Národnímu akčnímu plánu boje proti terorismu Aktualizované znění pro léta 2007 – 2009.* Praha, 2008.
- [38] **Ministerstvo vnitra ČR.** *Kritická infrastruktura* [online]. 2010 [cit. 2012-03-30]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/pojmy-kriticka-infrastruktura.aspx>>.
- [39] **Vláda ČR.** *Nařízení vlády ze dne 22. prosince 2010 o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury.* Praha, 2010.
- [40] **BRS.** *Strategie krizového řízení v dopravě do roku 2013.* Praha, 2008.
- [41] **Parlament ČR.** *Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů.* Praha, 1997.
- [42] **Parlament ČR.** *Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách ve znění pozdějších předpisů.* Praha, 1994.
- [43] **Asociace pro mezinárodní otázky.** *Bruselský rybář v Kaspickém moři & plynová bezpečnost ČR* [online]. 2009 [cit. 2012-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.amo.cz/publikace/bruselsky-rybar-v-kaspickem-mori--plynova-bezpecnost-cr.html>>.
- [44] **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.** *Koncepcia kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsob jej ochrany a obrany* [online]. Bratislava, 2006 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.minv.sk/?ochrana-kritickej-infrastruktury&subor=10691>>.
- [45] **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.** *Národný program pre ochranu a obranu kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike* [online]. Bratislava, 2007 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.minv.sk/?ochrana-kritickej-infrastruktury&subor=10692>>.

- [46] **Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 45/2011 Z.z. o kritickej infraštruktúre** [online]. Bratislava, 2011 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=210111&FileName=zz2011-00045-0210111&Rocnik=2011&#xml=http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?HitFile=True&FileID=44&Flags=160&IndexFile=zz2011&Text=45/2011>>.
- [47] Slovenská technická norma. *STN 73 6101 o projektovanie ciest a diaľnic*. Bratislava, 2000.
- [48] **Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky** [online]. Bratislava, 1993 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=12680&FileName=93-z258&Rocnik=1993>>.
- [49] **Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 57/1998 Z. z. o Železničnej polícii v znení nehorších predpisov** [online]. Bratislava, 1998 [cit. 2012-03-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=14312&FileName=98-z057&Rocnik=1998>>.
- [50] **Národná rada Slovenskej republiky. Zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a doplnení niektorých zákonov** [online]. Bratislava, 2000 [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:
<<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=15423&FileName=00-z338&Rocnik=2000>>.
- [51] **BRUNNER, Elgin a Manuel SUTER. International CIIP Handbook 2008/2009: An Inventory of 25 National and 7 International Critical Information Infrastructure Protection Policies**. Zurich, 2008. Dostupné z WWW: <<http://www.css.ethz.ch/publications/pdfs/CIIP-HB-08-09.pdf>>.
- [52] **Bundesministerium des Innern. Nationalen Plan zum Schutz der Informationsinfrastrukturen** [online]. Berlin, 2005 [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:
<http://msmunir.batan.go.id/iaea2008/Reference_material/NatlStd/GER_National_Plan_for_Information_Infrastructure_Protection.pdf>.
- [53] **Bundesministerium des Innern. Umsetzungsplan KRITIS des Nationalen Plans zum Schutz der Informationsinfrastrukturen** [online]. Berlin, 2007 [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:
<http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/EN/Broschueren/2009/kritis.pdf?__blob=publicationFile>.
- [54] **Bundesministerium des Innern. Schutz Kritischer Infrastrukturen - Basisschutzkonzept** [online]. Berlin, 2005 [cit. 2012-03-19]. Dostupný z WWW:
<http://www.kritis.bund.de/SharedDocs/Downloads/Kritis/EN/Baseline%20Protection%20Concept.pdf?__blob=publicationFile>.

- [55] **Bundesministerium des Innern.** *Schutz Kritischer Infrastrukturen – Risiko- und Krisenmanagement. Leitfaden für Unternehmen und Behörden* [online]. Berlin, 2008 [cit. 2012-03-19]. Dostępny z WWW:
<http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/EN/Broschueren/Leitfaden_Schutz_kritischer_Infrastrukturen_en.pdf?__blob=publicationFile>.
- [56] **Bundesministerium des Innern.** *Nationale Strategie zum Schutz Kritischer Infrastrukturen (KRITIS-Strategie)* [online]. Berlin, 2008 [cit. 2012-03-19]. Dostępny z WWW:
<http://www.bmi.bund.de/cae/servlet/contentblob/598732/publicationFile/34423/kritis_englisch.pdf>.
- [57] **GORDON, Kathryn a Maeve DION.** *Protection of 'Critical Infrastructure' and the Role of Investment Policies Relating to National Security*. Paris: OECD, 2008. Dostępny z WWW:
<<http://www.oecd.org/dataoecd/2/41/40700392.pdf>>.
- [58] *Internet platform on Critical Infrastructure Protection* [online]. 2011-2012 [cit. 2012-03-19]. Dostępny z WWW: <http://www.kritis.bund.de/SubSites/Kritis/EN/Home/home_node.html>.
- [59] **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* [online]. Warszawa, 1967 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20042412416&type=2>>.
- [60] **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o ochronie osób i mienia* [online]. Warszawa, 1997 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU19971140740&type=3>>.
- [61] **Rada ministrów.** *Rozporządzenia w sprawie obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa oraz ich szczególnej ochrony* [online]. Warszawa, 2003 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW: <<http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20031161090&type=2>>.
- [62] **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o zarządzaniu kryzysowym z późniejszymi zmianami* [online]. Warszawa, 2007 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<<http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20070890590&type=3>>.
- [63] **Ministerstwo Obrony Narodowej.** *Strategia Bezpieczeństwa Narodowa Rzeczypospolitej Polskiej* [online]. Warszawa, 2007 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<http://www.mon.gov.pl/pliki/File/zalaczniki_do_stron/SBN_RP.pdf>.
- [64] *Centrum Bezpieczeństwa PL* [online]. [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<<http://www.centrum.bezpieczenstwa.pl/>>.
- [65] **Rada ministrów.** *Rozporządzenia w sprawie Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej* [online]. Warszawa, 2010 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<<http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20100830541&type=2>>.
- [66] **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o drogach publicznych z późniejszymi zmianami* [online]. Warszawa, 1985 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20070190115&type=3>>.

[67] **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.** *Ustawa o transporcie kolejowym* [online]. Warszawa, 2003 [cit. 2012-03-25]. Dostępny z WWW:
<<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20070160094&type=3>>.

PŘÍLOHA Č. 1

Směrnice Rady EU 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu¹

23.12.2008

CS

Úřední věstník Evropské unie

L 345/75

SMĚRNICE RADY 2008/114/ES

ze dne 8. prosince 2008

o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 308 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Evropská rada na zasedání v červnu roku 2004 požádala o přípravu souhrnné strategie pro posílení ochrany kritických infrastruktur. Komise na základě toho přijala dne 20. října 2004 sdělení o ochraně kritické infrastruktury při boji proti terorismu, které představuje návrhy, jak by se v Evropě měla zlepšit prevence, připravenost a schopnost reakce na teroristické útoky zasahující kritickou infrastrukturu.

(2) Dne 17. listopadu 2005 přijala Komise zelenou knihu o Evropském programu na ochranu kritické infrastruktury (dále jen „Evropský program OKI“), která stanovila politické možnosti pro vytvoření tohoto programu a Výstražné informační sítě kritické infrastruktury. Odpovědi obdržené k zelené knize zdůraznily přidanou hodnotu rámce Společenství týkajícího se ochrany kritické infrastruktury. Byla uznána potřeba zvýšit schopnost ochrany kritické infrastruktury v Evropě a pomoci snížit zranitelnost kritických infrastruktur. Byla zdůrazněna důležitost klíčových zásad subsidiarity, proporcionality a komplementarity, jakož i dialogu se zúčastněnými subjekty.

(3) Rada ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci vyzvala v prosinci roku 2005 Komisi, aby vypracovala návrh Evropského programu OKI, a rozhodla, že by měl být založen na řešení všech rizik, přičemž boj proti hrozbě terorismu je prioritou. V rámci tohoto přístupu by měly být v procesu ochrany kritické infrastruktury zohledněny hrozby způsobené člověkem, technologické hrozby a přírodní katastrofy, přednostně však hrozba terorismu.

(4) Rada v dubnu roku 2007 přijala závěry o Evropském programu OKI, v nichž zopakovala, že konečnou odpovědnost za řízení opatření na ochranu kritické infrastruktury v rámci svých státních hranic nesou členské státy, přičemž uvítala úsilí Komise vytvořit evropský postup pro určování a označování evropské kritické infrastruktury (dále jen „EKI“) a posouzení potřeby zvýšit její ochranu.

(5) Tato směrnice představuje první etapu přístupu krok za krokem, jehož cílem je určit a označit EKI a posoudit potřebu zvýšit jejich ochranu. Směrnice se proto soustředí na odvětví energetiky a dopravy a měla by být přezkoumána s ohledem na posouzení jejího dopadu a nutnost zahrnout do její oblasti působnosti další odvětví, mimo jiné odvětví informačních a komunikačních technologií.

(6) Primární a konečnou odpovědnost za ochranu EKI nesou členské státy a vlastníci/provozovatelé těchto infrastruktur.

(7) Ve Společenství existuje určitý počet kritických infrastruktur, jejichž narušení nebo zničení by mělo závažné přeshraniční dopady. To se může týkat přeshraničních účinků na více odvětví způsobených vzájemnou závislostí propojených infrastruktur. Takové EKI by měly být určeny a označeny společným postupem. Vyhodnocení bezpečnostních požadavků týkajících se těchto infrastruktur by mělo proběhnout v rámci společného minimálního přístupu. Dvoustranné systémy spolupráce mezi členskými státy v oblasti ochrany kritické infrastruktury tvoří dobře zavedený a účinný prostředek zacházení s přeshraničními kritickými infrastrukturami. Evropský program OKI by měl být založen na takové spolupráci. Informace týkající se označení určité infrastruktury za EKI by měly podléhat odpovídajícímu stupni utajení podle stávajících právních předpisů Společenství a členských států.

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 10. července 2007 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽²⁾ Úř. věst. C 116, 26.5.2007, s. 1.

- (8) Jelikož různá odvětví mají v souvislosti s ochranou kritické infrastruktury specifické zkušenosti, odborné znalosti a požadavky, měl by být vyvinut a zaveden přístup Společenství k ochraně kritické infrastruktury, který by zohledňoval zvláštnosti jednotlivých odvětví a stávající odvětvová opatření, včetně stávajících opatření na úrovni Společenství, států nebo regionů a případně stávajících dohod o vzájemné přeshraniční pomoci mezi vlastníky/provozovateli kritických infrastruktur. Vzhledem k velmi významnému zapojení soukromého sektoru do dohledu a do zvládání rizik, plánů pro zachování kontinuity činnosti a obnovy po katastrofách je třeba, aby přístup Společenství podporoval plné zapojení soukromého sektoru.
- (9) Pokud jde o odvětví energetiky, a zejména způsoby výroby a přenosu elektřiny (ve vztahu k jejím dodávkám), rozumí se, že tam, kde je to považováno za vhodné, může výroba elektřiny zahrnovat přenosové součásti jaderných elektráren, avšak s vyloučením specificky jaderných prvků, na něž se vztahují příslušné právní předpisy v oblasti jaderné energie, včetně mezinárodních smluv a práva Společenství.
- (10) Tato směrnice doplňuje stávající odvětvová opatření na úrovni Společenství a členských států. Již zavedené mechanismy Společenství by měly být nadále využívány a budou přispívat k celkovému provádění této směrnice. Mělo by se zabránit duplicitě různých předpisů či ustanovení nebo rozporům mezi nimi.
- (11) U všech označených EKI by měly být zavedeny plány bezpečnosti provozovatele nebo rovnocenná opatření zahrnující určení důležitých prostředků, posouzení rizik a určení, výběr a stanovení priorit protiopatření a postupů. S cílem zabránit zbytečné práci a duplicitě by měl každý členský stát nejprve stanovit, zda vlastníci/provozovatelé označených EKI disponují příslušnými plány bezpečnosti provozovatele nebo rovnocennými opatřeními. Pokud tyto plány neexistují, měl by každý členský stát učinit nezbytné kroky a zajistit zavedení vhodných opatření. Záleží na každém členském státě, aby rozhodl o nejvhodnější podobě kroků týkajících se vypracování plánů bezpečnosti provozovatele.
- (12) Opatření, zásady a pokyny, včetně opatření Společenství, a systémy dvoustranné či vícestranné spolupráce, jež zajišťují plán podobný nebo rovnocenný plánu bezpečnosti provozovatele nebo zajišťují pozici styčného bezpečnostního úředníka či rovnocenné osoby, by měly být považovány za splňující požadavky této směrnice vztahující se na plán bezpečnosti provozovatele nebo styčného bezpečnostního úředníka.
- (13) Pro každou označenou EKI by měl být jmenován styčný bezpečnostní úředník s cílem usnadnit spolupráci a komunikaci s vnitrostátními orgány příslušnými pro ochranu kritické infrastruktury. S cílem zabránit zbytečné práci a duplicitě by měl každý členský stát nejprve stanovit, zda vlastníci/provozovatelé označených EKI již mají styčného bezpečnostního úředníka nebo rovnocennou osobu. Pokud styčného bezpečnostního úředníka nemají, měl by každý členský stát učinit nezbytné kroky a zajistit zavedení vhodných opatření. Záleží na každém členském státě, aby rozhodl o nejvhodnější podobě kroků týkajících se jmenování styčných bezpečnostních úředníků.
- (14) Účinné určení rizik, hrozeb a zranitelnosti v jednotlivých odvětvích vyžaduje komunikaci jak mezi vlastníky/provozovateli EKI a členskými státy, tak mezi členskými státy a Komisí. Každý členský stát by měl shromažďovat informace o EKI nacházejících se na jeho území. Komise by měla od členských států obdržet všeobecné informace týkající se zranitelnosti, hrozeb a rizik v odvětvích, ve kterých byly určeny EKI, včetně případů, kdy by příslušné informace o možném zdokonalení EKI a závislostech mezi odvětvími mohly být pro Komisi základem pro vytvoření konkrétních návrhů na zlepšení ochrany EKI tam, kde je to nutné.
- (15) S cílem umožnit zlepšení ochrany EKI mohou být vyvinuty společné postupy pro určování a klasifikaci zranitelnosti, hrozeb a rizik ohrožujících prostředky infrastruktury.
- (16) Vlastníkům/provozovatelům EKI by měl být zejména prostřednictvím příslušných orgánů členských států umožněn přístup k osvědčeným postupům a metodikám týkajícím se ochrany kritické infrastruktury.
- (17) Účinná ochrana EKI vyžaduje komunikaci, koordinaci a spolupráci na vnitrostátní úrovni i na úrovni Společenství. Toho lze nejlépe dosáhnout stanovením kontaktních míst pro záležitosti ochrany EKI v každém členském státě, přičemž tato kontaktní místa by měla koordinovat záležitosti ochrany EKI uvnitř členského státu i s ostatními členskými státy a s Komisí.

- (18) Aby bylo možné vyvíjet činnost v oblastech ochrany EKI, které vyžadují určitý stupeň utajení, je vhodné v rámci této směrnice zajistit soudržnou a bezpečnou výměnu informací. Je důležité, aby byly dodržovány předpisy pro utajení v souladu s platným vnitrostátním právem nebo s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise⁽¹⁾, pokud jde o konkrétní skutečnosti o prostředcích kritické infrastruktury, které by mohly být zneužity k plánování a provádění činnosti s cílem způsobit zařízením kritické infrastruktury nepříjemné následky. Utajované informace by měly být chráněny v souladu s příslušnými právními předpisy Společenství a daného členského státu. Každý členský stát a Komise by měly respektovat příslušný stupeň utajení stanovený původcem dokumentu.
- (19) Sdílení informací týkajících se EKI by se mělo odehrávat v ovzduší důvěry a bezpečnosti. Ke sdílení informací je zapotřebí takového vztahu založeného na důvěře, aby společnost a organizace věděly, že jejich citlivé a důvěrné údaje budou dostatečně chráněny.
- (20) Jelikož cílů této směrnice, totiž vytvoření postupu pro určování a označování EKI a společného přístupu k posouzení potřeby zvýšit ochranu těchto infrastruktur, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich může být z důvodu rozsahu opatření lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.
- (21) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

Touto směrnicí se zavádí postup pro určování a označování evropských kritických infrastruktur (dále též jen „EKI“) a společný přístup k posouzení potřeby zvýšit ochranu těchto infrastruktur s cílem přispět k ochraně obyvatel.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) „kritickou infrastrukturou“ prostředky, systémy a jejich části nacházející se v členském státě, které jsou zásadní pro zachování nejdůležitějších společenských funkcí, zdraví, bezpečnosti, zabezpečení nebo dobrých hospodářských či sociálních podmínek obyvatel a jejichž narušení nebo zničení by mělo pro členský stát závažný dopad v důsledku selhání těchto funkcí;
- b) „evropskou kritickou infrastrukturou“ nebo „EKI“ kritická infrastruktura nacházející se v členských státech, jejíž narušení nebo zničení by mělo závažný dopad pro nejméně dva členské státy. Závažnost dopadu se posuzuje podle průřezových kritérií. To se vztahuje i na účinky způsobené mezi-odvětvovými závislostmi na jiných typech infrastruktury;
- c) „analýzou rizik“ zvážení relevantních scénářů hrozeb s cílem posoudit zranitelnost a možný dopad narušení nebo zničení kritické infrastruktury;
- d) „citlivými informacemi týkajícími se ochrany kritické infrastruktury“ konkrétní skutečnosti o kritické infrastruktuře, které by po zveřejnění mohly být zneužity k plánování a provádění činnosti s cílem narušit nebo zničit zařízení kritické infrastruktury;
- e) „ochranou“ všechny činnosti zaměřené na zajištění funkčnosti, nepřetržitosti a celistvosti kritické infrastruktury s cílem zabránit hrozbě, riziku nebo zranitelnosti, zmírnit je a neutralizovat;
- f) „vlastníky/provozovateli EKI“ subjekty odpovídající za investice do konkrétního prostředku, systému nebo jeho části, které jsou podle této směrnice označeny za EKI, nebo za jejich každodenní provoz.

Článek 3

Určení EKI

1. Postupem podle přílohy III určí každý členský stát potenciální EKI, které splňují průřezová a odvětvová kritéria a zároveň odpovídají definicím podle čl. 2 písm. a) a b).

Komise může členským státům na jejich žádost pomoci při určování potenciálních EKI.

Komise může daný členský stát upozornit na existenci potenciální kritické infrastruktury, o které lze usoudit, že splňuje požadavky pro označení za EKI.

Všechny členské státy a Komise pokračují v průběžném určování potenciálních EKI.

2. Průřezová kritéria uvedená v odstavci 1 zahrnují

- a) kritérium obětí (posuzováno podle možného počtu mrtvých či zraněných);
- b) kritérium ekonomického dopadu (posuzováno podle závažnosti hospodářské ztráty nebo zhoršení kvality výrobků či služeb, včetně případných dopadů na životní prostředí);
- c) kritérium dopadu na veřejnost (posuzováno podle dopadu na důvěru veřejnosti, fyzické strádání a narušení každodenního života, včetně ztráty nezbytných služeb).

Prahové hodnoty průřezových kritérií se vymezí na základě závažnosti dopadů narušení nebo zničení konkrétní infrastruktury. Přesné vymezení prahových hodnot použitelných pro průřezová kritéria stanoví v každém jednotlivém případě členské státy, jichž se konkrétní kritická infrastruktura týká. Každý členský stát každoročně informuje Komisi o počtu infrastruktur podle odvětví, u kterých byla vedena jednání o vymezení prahových hodnot průřezových kritérií.

Odvětvová kritéria zohledňují vlastnosti jednotlivých odvětví s EKI.

Komise vypracuje ve spolupráci s členskými státy pokyny pro uplatňování průřezových a odvětvových kritérií a přibližné prahové hodnoty pro účely určování EKI. Kritéria podléhají utajení. Použití těchto pokynů není pro členské státy povinné.

3. Provádění této směrnice se vztahuje na odvětví energetiky a dopravy. Pododvětví jsou určena v příloze I.

Bude-li to považováno za vhodné, lze ve spojení s přezkumem této směrnice podle článku 11 určit další odvětví pro účely

provádění této směrnice. Prioritou bude odvětví informačních a komunikačních technologií.

Článek 4

Označení EKI

1. Každý členský stát informuje ostatní členské státy, pro které může mít potenciální EKI závažný dopad, o jejím určení a důvodech pro její označení za potenciální EKI.

2. Každý členský stát, na jehož území se potenciální EKI nachází, se zapojí do dvoustranných nebo vícestranných jednání s ostatními členskými státy, pro které může mít potenciální EKI závažný dopad. Komise se těchto jednání může účastnit, avšak nemá přístup k podrobným informacím, které by umožnily jednoznačné určení konkrétní infrastruktury.

Pokud má některý členský stát důvod se domnívat, že pro něj může mít závažný dopad potenciální EKI, a nebyl jako takový určen členským státem, na jehož území se potenciální EKI nachází, může informovat Komisi o svém přání zapojit se do dvoustranných nebo vícestranných jednání o této otázce. Komise bezodkladně sdělí toto přání členskému státu, na jehož území se potenciální EKI nachází, a vyvine úsilí k usnadnění dohody mezi oběma stranami.

3. Členský stát, na jehož území se potenciální EKI nachází, ji označí za EKI po dohodě s členskými státy, pro něž může mít tato infrastruktura závažný dopad.

Vyžaduje se souhlas členského státu, na jehož území se infrastruktura, jež má být označena za EKI, nachází.

4. Členský stát, na jehož území se označená EKI nachází, každoročně informuje Komisi o počtu označených EKI podle odvětví a o počtu členských států, které jsou závislé na jednotlivých označených EKI. Konkrétní určení EKI budou znát pouze členské státy, pro něž může mít závažný dopad.

5. Členské státy, na jejichž území se EKI nachází, informují vlastníka/provozovatele infrastruktury o jejím označení za EKI. Informace týkající se označení infrastruktury za EKI podléhají odpovídajícímu stupni utajení.

6. Postup určování a označování EKI podle článku 3 a tohoto článku se dokončí do 12. ledna 2011 a pravidelně se provádí jeho přezkum.

Článek 5

Plány bezpečnosti provozovatele

1. V rámci postupu vypracování plánu bezpečnosti provozovatele se určí prostředky kritické infrastruktury dané EKI a bezpečnostní řešení, která existují či jsou zaváděna na jejich ochranu. Minimální obsah postupu vypracování plánu bezpečnosti provozovatele EKI je stanoven v příloze II.

2. Každý členský stát posoudí, zda je pro každou označenou EKI nacházející se na jeho území vypracován plán bezpečnosti provozovatele nebo zda jsou zavedena rovnocenná opatření týkající se záležitostí uvedených v příloze II. Zjistí-li členský stát, že takový plán nebo rovnocenná opatření existují a jsou pravidelně aktualizovány, nejsou zapotřebí žádná další prováděcí opatření.

3. Zjistí-li členský stát, že nebyl vypracován plán bezpečnosti provozovatele ani zavedena rovnocenná opatření, zajistí jakýmkoli prostředky, jež uzná za vhodné, aby byl vypracován takový plán nebo rovnocenná opatření týkající se záležitostí uvedených v příloze II.

Každý členský stát zajistí, aby byly vypracovány plány bezpečnosti provozovatele nebo zavedena rovnocenná opatření a aby byl pravidelně do jednoho roku po označení kritické infrastruktury za EKI prováděn jejich přezkum. Toto období může být za výjimečných okolností prodlouženo po dohodě s příslušným orgánem členského státu a po oznámení Komisi.

4. Existují-li již ve vztahu k dané EKI ujednání o dozoru či dohledu, nejsou tímto článkem dotčena a příslušný orgán členského státu uvedený v tomto článku vykonává dozor v rámci stávajících ujednání.

5. Soulad s opatřeními, včetně opatření Společenství, podle nichž je v daném odvětví vyžadován plán obdobný nebo rovnocenný plánu bezpečnosti provozovatele a dohled nad takovým plánem ze strany příslušného orgánu nebo která odkazují na potřebu jeho vypracování, se považuje za splnění všech příslušných požadavků členských států uvedených v tomto článku nebo podle tohoto článku přijatých. Pokyny pro používání uvedené v čl. 3 odst. 2 obsahují orientační seznam těchto opatření.

Článek 6

Stýční bezpečnostní úředníci

1. Stýčný bezpečnostní úředník je kontaktním místem pro záležitosti související s bezpečností mezi vlastníky/provozovateli EKI a příslušným orgánem členského státu.

2. Každý členský stát posoudí, zda má každá označená EKI nacházející se na jeho území stýčného bezpečnostního úředníka či rovnocennou osobu. Zjistí-li členský stát, že stýčný bezpečnostní úředník nebo rovnocenná osoba existuje, nejsou zapotřebí žádná další prováděcí opatření.

3. Zjistí-li členský stát, že v souvislosti s označenou EKI neexistuje stýčný bezpečnostní úředník ani rovnocenná osoba, zajistí jakýmkoli prostředky, jež uzná za vhodné, aby tento stýčný bezpečnostní úředník nebo rovnocenná osoba byli jmenováni.

4. Všechny členské státy zavedou vhodné komunikační mechanismy mezi příslušným orgánem členského státu a stýčným bezpečnostním úředníkem nebo rovnocennou osobou za účelem výměny příslušných informací týkajících se rizik a hrozeb zjištěných v souvislosti s určitou EKI. Tímto komunikačním mechanismem nejsou dotčeny požadavky jednotlivých členských států týkající se přístupu k citlivým a utajovaným informacím.

5. Soulad s opatřeními, včetně opatření Společenství, podle nichž je v daném odvětví vyžadován stýčný bezpečnostní úředník nebo rovnocenná osoba nebo která odkazují na potřebu jmenování stýčného bezpečnostního úředníka či rovnocenné osoby, se považuje za splnění všech požadavků členských států uvedených v tomto článku nebo podle tohoto článku přijatých. Pokyny pro používání uvedené v čl. 3 odst. 2 obsahují orientační seznam těchto opatření.

Článek 7

Předkládání zpráv

1. Každý členský stát provede posouzení hrozeb v souvislosti s pododvětvími s EKI do jednoho roku od označení dané kritické infrastruktury na svém území za EKI v rámci těchto pododvětví.

2. Každý členský stát předloží Komisi jednou za dva roky souhrnnou zprávu se všeobecnými údaji o typech zranitelností, hrozeb a rizik zjištěných v jednotlivých odvětvích s EKI, v nichž byla některá EKI označena podle článku 4 a nachází se na jeho území.

Komise může ve spolupráci s členskými státy vypracovat společný vzor pro tyto zprávy.

Každá zpráva je utajena na odpovídající úrovni považované za nezbytnou členskými státy, v němž byla vypracována.

3. Na základě zpráv uvedených v odstavci 2 posoudí Komise a členské státy podle jednotlivých odvětví, zda by pro EKI měla být zvažena další ochranná opatření na úrovni Společenství. Tento proces se provede společně s přezkumem této směrnice podle článku 11.

4. Komise může ve spolupráci s členskými státy vypracovat společné metodické pokyny pro provádění analýz rizik týkajících se EKI. Použití těchto pokynů není pro členské státy povinné.

Článek 8

Podpora EKI ze strany Komise

Komise prostřednictvím příslušného orgánu daného členského státu podporuje vlastníky/provozovatele označených EKI tím, že jim poskytuje přístup k dostupným osvědčeným postupům a metodikám, a tím, že podporuje odbornou přípravu a výměnu informací týkající se nového technického rozvoje souvisejícího s ochranou kritické infrastruktury.

Článek 9

Citlivé informace týkající se ochrany evropské kritické infrastruktury

1. Každá osoba, která přijde do styku s utajovanými informacemi podle této směrnice při zastupování členského státu nebo Komise, musí mít bezpečnostní prověrku odpovídající úrovni.

Členské státy, Komise a příslušné orgány dozoru zajistí, aby citlivé informace týkající se ochrany EKI předložené členskými státy nebo Komisi nebyly využity k jiným účelům než k ochraně kritických infrastruktur.

2. Tento článek se použije rovněž na jiné než písemné informace vyměněné během zasedání, na nichž jsou projednávány citlivé otázky.

Článek 10

Kontaktní místa ochrany EKI

1. Každý členský stát stanoví kontaktní místo pro záležitosti ochrany EKI (dále jen „kontaktní místo OEKI“).

2. Kontaktní místo OEKI koordinuje záležitosti ochrany EKI v rámci členského státu, s ostatními členskými státy a s Komisí. Stanovení kontaktního místa OEKI nevylučuje účast jiných orgánů v členském státě na záležitostech ochrany EKI.

Článek 11

Přezkum

Přezkum této směrnice bude zahájen 12. ledna 2012.

Článek 12

Provedení

Členské státy přijmou nezbytná opatření pro dosažení souladu s touto směrnicí do 12. ledna 2011. Neprodleně o nich uvědomí Komisi a sdělí jí jejich znění a jejich srovnání s touto směrnicí.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním zveřejnění. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 13

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Článek 14

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 8. prosince 2008.

Za Radu

předseda

B. KOUCHNER

PŘÍLOHA I

Seznam odvětví s EKI

Odvětví	Pododvětví	
I Energetika	1. Elektřina	Infrastruktury a zařízení pro výrobu a přenos elektřiny, pokud jde o dodávky elektřiny
	2. Ropa	Těžba ropy, rafinace, zpracování, skladování a distribuce potrubím
	3. Zemní plyn	Těžba zemního plynu, rafinace, zpracování, skladování a distribuce potrubím Terminály LNG
II Doprava	4. Silniční doprava 5. Železniční doprava 6. Letecká doprava 7. Vnitrozemská vodní doprava 8. Zámořská a pobřežní vodní doprava a přístavy	

Kritickou infrastrukturu, která může být označena za EKI, určí členské státy podle článku 3. Seznam odvětví s EKI sám o sobě proto nezakládá obecnou povinnost určit EKI v každém odvětví.

PŘÍLOHA II

POSTUP VYPRACOVÁNÍ PLÁNU BEZPEČNOSTI PROVOZOVATELE EKI

Plán bezpečnosti provozovatele určuje prostředky kritické infrastruktury a bezpečnostní řešení, která existují či jsou zaváděna na její ochranu. Postup vypracování plánu bezpečnosti provozovatele EKI zahrnuje alespoň:

1. určení důležitých prostředků;
2. analýzu rizik založenou na scénářích závažných hrozeb, typech zranitelnosti jednotlivých prostředků a možných dopadech a
3. určení, výběr a stanovení priorit protiopatření a postupů, s rozlišením mezi
 - stálými bezpečnostními opatřeními, která určují nezbytné investice do bezpečnosti a bezpečnostní prostředky, jejichž použití je kdykoli opodstatněné. Tato oblast zahrnuje informace týkající se obecných opatření, jako jsou technická opatření (včetně instalace prostředků pro detekci, kontrolu přístupu, ochranu a prevenci); organizační opatření (včetně postupů pro varování a řešení krizí); kontrolní a ověřovací opatření; komunikace; zvyšování informovanosti a odborná příprava; bezpečnost informačních systémů,
 - odstupňovanými bezpečnostními opatřeními, která mohou být aktivována podle různého stupně rizika a ohrožení.

PŘÍLOHA III

Postup pro určení kritické infrastruktury, která může být označena za EKI, členskými státy podle článku 3

Článek 3 vyžaduje, aby každý členský stát určil kritickou infrastrukturu, již lze označit za EKI. Členské státy přitom postupují podle níže uvedených postupných kroků.

Potenciální EKI, která nesplňuje požadavky některého z následujících postupných kroků, není považována za EKI a je z postupu vyloučena. Potenciální EKI, která tyto požadavky splňuje, přechází do dalšího kroku tohoto postupu.

Krok 1

Za účelem provedení prvního výběru kritických infrastruktur v rámci odvětví uplatní členský stát odvětvová kritéria.

Krok 2

Členský stát použije definici kritické infrastruktury podle čl. 2 písm. a) na potenciální EKI určenou podle kroku 1.

Závažnost dopadu se stanoví na příslušné vnitrostátní úrovni buď za použití vnitrostátních postupů pro určení kritických infrastruktur, nebo prostřednictvím odkazu na průřezová kritéria. V případě infrastruktury poskytující nezbytnou službu se zohlední dostupnost alternativních řešení a doba trvání narušení této služby nebo čas nutný k jejímu obnovení.

Krok 3

Každý členský stát použije na potenciální EKI, která vyhověla prvním dvěma krokům tohoto postupu, přeshraniční prvek definice EKI podle čl. 2 písm. b). Potenciální EKI, která tuto definici splňuje, přechází do dalšího kroku postupu. V případě infrastruktury zajišťující nezbytnou službu se zohlední dostupnost alternativních řešení a doba trvání narušení této služby nebo čas nutný k jejímu obnovení.

Krok 4

Na zbývající potenciální EKI uplatní každý členský stát průřezová kritéria. Průřezová kritéria zohledňují závažnost dopadu a v případě infrastruktury, která zajišťuje nezbytnou službu, dostupnost alternativních řešení a dobu, po kterou narušení této služby trvá, nebo čas nutný k jejímu obnovení. Potenciální EKI, která nesplňuje průřezová kritéria, není považována za EKI.

Potenciální EKI, která vyhověla tomuto postupu, se oznámí pouze těm členským státům, pro něž může mít závažný dopad.

PŘÍLOHA Č. 2

Sektory kritické infrastruktury EU¹⁰ Chyba! Záložka není definována.

INDIKATIVNÍ PŘEHLED SEKTORŮ KRITICKÉ INFRASTRUKTURY

Sektor	Produkt nebo služba
I Energie	1 Produkce ropy a plynu, úprava, zacházení a skladování včetně produktovodů
	2 Výroba elektřiny
	3 Přeprava elektřiny, plynu a ropy
	4 Distribuce elektřiny, plynu a ropy
II Informační, telekomunikační technologie, ICT	5 Ochrana informačních systémů a sítí
	6 Použití nástrojů automatizačních a kontrolních systémů (SCADA=System kontrolly a sběru dat atd.)
	7 Internet
	8 Zabezpečení pevných telekomunikací
	9 Zabezpečení mobilních telekomunikací
	10 Rádiová komunikace a navigace
	11 Satelitní komunikace
III Pitná voda	12 TV vysílání
	13 Zajištění pitné vody
	14 Kontrola kvality vody
IV Potraviny	15 Zachycování a kontrola objemu vody
	16 Zajištění potravin a zabezpečení jejich nezávadnosti a bezpečnost
V Zdraví	17 První pomoc a lékařská pomoc
	18 Léky, séra, vakcíny a léčiva
	19 Bio-laboratoře a bio-agens
VI Finanční	20 Platební služby/struktura plateb (soukromé)
	21 Systém převodů veřejných financí
VII Veřejný a legislativní pořádek a bezpečnost	22 Udržování veřejného a legislativního pořádku, bezpečí a bezpečnosti
	23 Soudní správa a vazba
VIII Civilní správa	24 Vládní funkce
	25 Ozbrojené složky
	26 Státní správa
	27 Nouzové služby
	28 Poštovní a kurýrní služby
IX Doprava	29 Silniční doprava
	30 Železniční doprava
	31 Letecká doprava
	32 Říční doprava
	33 Námořní doprava
X Chemický a jaderný průmysl	34 Doprava, výroba a skladování/nakládání s chemickými a jadernými látkami
	35 Doprava všech typů včetně produktovodů pro nebezpečné výrobky (chemické a jaderné látky)
XI Vesmír a výzkum	36 Vesmír
	37 Výzkum

PŘÍLOHA Č. 3

Sektory kritické infrastruktury České republiky³¹

Oblasti kritické infrastruktury České republiky

Poř	Oblast KI	Produkt nebo služba	Gesce/Spoluge sce
1	Energetika	1.1. Elektřina	MPO/ERÚ
		1.2. Plyn	MPO/ERÚ
		1.3. Tepelná energie	MPO/ERÚ
		1.4. Ropa a ropné produkty	SSHR/MPO
2	Vodní hospodářství	2.1. Zásobování pitnou a užitkovou vodou	MZe
		2.2. Zabezpečení a správa povrchových vod a podzemních zdrojů vody	MZe/MŽP
		2.3. Systém odpadních vod	MZe
3	Potravinářství a zemědělství	3.1. Produkce potravin	MZe
		3.2. Péče o potraviny	
		3.3. Zemědělská výroba	
4	Zdravotní péče	4.1. Přednemocniční neodkladná péče	MZ
		4.2. Nemocniční péče	
		4.3. Ochrana veřejného zdraví	
		4.4. Výroba, skladování a distribuce léčiv a zdravotnických prostředků	
5	Doprava	5.1. Silniční	MD
		5.2. Železniční	
		5.3. Letecká	
		5.4. Vnitrozemská vodní	
6	Komunikační a informační systémy	6.1. Služby pevných telekomunikačních sítí	MPO/MI/ČTÚ *)
		6.2. Služby mobilních telekomunikačních sítí	
		6.3. Radiová komunikace a navigace	
		6.4. Satelitní komunikace	
		6.5. Televizní a rádiové vysílání	
		6.6. Poštovní a kurýrní služby	
		6.7. Přístup k internetu a k datovým službám	
7	Bankovní a finanční sektor	7.1. Správa veřejných financí	MF
		7.2. Bankovníctví	ČNB
		7.3. Pojišťovnictví	
		7.4. Kapitálový trh	MF/ČNB

Poř	Oblast KI	Produkt nebo služba	Gesce/Spolugesce
8	Nouzové služby	8.1. Hasičský záchranný sbor ČR a příslušné jednotky požární ochrany	MV
		8.2. Policie ČR (vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek)	MV
		8.3. Armáda ČR (zabezpečení obrany)	MO
		8.4. Radiační monitorování vč. podkladů pro rozhodování o opatřeních vedoucích ke snížení nebo odvrácení ozáření	SÚJB
		8.5. Předpovědní, varovná a hlásná služba	MŽP
9	Veřejná správa	9.1. Státní správa a samospráva	MV/ÚSÚ
		9.2. Soc. ochrana a zaměstnanost (soc. zabezpečení, stát.soc. podpora, soc. pomoc)	MPSV
		9.3. Výkon justice a vězeňství	MS

*) V návaznosti na zákon č. 110/2007 Sb. o některých opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy, souvisejících se zrušením Ministerstva informatiky a o změně některých zákonů, budou příslušné gesce a spolugesce související s rozdělením působností zrušeného Ministerstva informatiky upraveny v souladu s výsledky dalších jednání. Z těchto důvodů je uvedeno původní členění gescí a spolugescí platné před účinností výše uvedeného zákona.

PŘÍLOHA Č. 4

Sektory kritické infrastruktury Slovenské republiky⁴⁶

Sektory v působnosti ústředních orgánů

Sektor	Podsektor	Ústřední orgán
1. Doprava	Cestná doprava Letecká doprava Vodní doprava Železniční doprava	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky
2. Elektronické komunikace	Satelitní komunikace Sítě a služby pevných a mobilních elektronických komunikací	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky
3. Energetika	Banictví Elektroenergetika Plynárenství Ropa a ropné produkty	Ministerstvo hospodářstva Slovenské republiky
4. Informační a komunikační technologie	Informační systémy a sítě Internet	Ministerstvo financí Slovenské republiky
5. Pošta	Poskytování poštových služeb, poštový platobní styk a obstarávatelská činnost	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoje Slovenské republiky
6. Průmysl	Farmaceutický průmysl Hutnický průmysl Chemický průmysl	Ministerstvo hospodářstva Slovenské republiky
7. Voda a atmosféra	Meteorologická služba Vodní stavby Zabezpečování pitné vody	Ministerstvo životního prostředí Slovenské republiky
8. Zdravotnictví		Ministerstvo zdravotnictví Slovenské republiky

PŘÍLOHA Č. 5

Sektory kritické infrastruktury Německa⁵⁸

Critical Infrastructures divided by sectors and subsectors

Sectors	Subsectors
Energy	<ul style="list-style-type: none">• Electricity• Gas• Oil
Information technology and telecommunications	<ul style="list-style-type: none">• Telecommunications• Information technology
Transport and traffic	<ul style="list-style-type: none">• Air transport• Maritime transport• Inland waterways transport• Rail transport• Road transport• Logistics
Health	<ul style="list-style-type: none">• Medical services• Pharmaceuticals and vaccines• Laboratories
Water	<ul style="list-style-type: none">• Public water supply• Public sewage disposal
Food	<ul style="list-style-type: none">• Food industry• Food trade
Finance and insurance industry	<ul style="list-style-type: none">• Banks• Stock exchanges• Insurance companies• Financial service providers
Government and public administration	<ul style="list-style-type: none">• Government and public administration• Parliament• Judicial bodies• Emergency/rescue services including civil protection
Media and culture	<ul style="list-style-type: none">• Broadcasting (television and radio), print and electronic media• Cultural property• Structures of symbolic meaning

PŘÍLOHA Č. 6

Sektory kritické infrastruktury Polska⁶²

Sektor

Dodávky energií a pohonných hmot

Informační a telekomunikační sítě

Finanční sektor

Zásobování potravinami a vodou

Ochrana zdraví

Doprava

Záchranné služby

Zajištění kontinuity veřejné správy

Produkce, skladování a použití chemických a radioaktivních látek, včetně produktovodů nebezpečných látek
